

รายงาน

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านเศรษฐกิจ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก”

๕/๑๒/สปท.

สำนักกรรมการ ๑

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๒๑๓๓ /๒๕๕๙

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๔ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ นั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายคณิตสร นาวานุเคราะห์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. พลเอก วิชิต ยาทิพย์	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายมนู เลียวไพโรจน์	ที่ปรึกษากรรมการ
๘. นายสันตศัภัย จรุงญู งามพิเชษฐ์	ที่ปรึกษากรรมการ
๙. นายสมชัย ฤชุพันธุ์	โฆษกกรรมการ
๑๐. นายกฤษฏา จินะวิจารณ์	ผู้ช่วยโฆษกกรรมการ
๑๑. นายกลินท์ สารสิน	กรรมการ
๑๒. นายเฉลิมศักดิ์ ออบสุวรรณ	กรรมการ
๑๓. นายชูชาติ อินสว่าง	กรรมการ
๑๔. นายชูศักดิ์ เกวี	กรรมการ
๑๕. นายดุสิต ลีลาภัทรพันธุ์	กรรมการ
๑๖. พันเอก อนุศักดิ์ มิตรภานนท์	กรรมการ
๑๗. นายธนศพล ธนบุญวัฒน์	กรรมการ
๑๘. นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ	กรรมการ
๑๙. นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์	กรรมการ
๒๐. นายสุวัฒน์ จิราพันธุ์	กรรมการ

สารบัญ
รายงานของคณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง “การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก”

๑. แผนการปฏิรูป	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	๖
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๓๕
๓.๑ ระยะที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ – ธันวาคม ๒๕๖๐	๓๕
๓.๒ ระยะที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป	๓๕
๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๓๙
๕. แหล่งที่มาของงบประมาณ (กรณีที่ต้องใช้งบประมาณ)	๓๙
๖. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๓๙
๗. ข้อเสนอแนะ	๓๙

รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ

เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก

๑. แผนการปฏิรูป

ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั้งหมด และมูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมต่อมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศ อยู่ที่ร้อยละ ๒๗.๗^๑ และ ๘๔.๗^๒ ตามลำดับ ส่วนในด้านจำนวนแรงงาน พบว่า จากจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดประมาณ ๓๘ ล้านคน เป็นผู้ทำงานในภาคการผลิตจำนวน ๘.๒ ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ ๒๑.๒ ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด^๓ ในด้านจำนวน/ขนาดของวิสาหกิจ พบว่า วิสาหกิจภาคการผลิตมีจำนวน ๕๐๗,๔๘๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘ ของวิสาหกิจทั้งหมดของประเทศ โดยในจำนวนนี้เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวน ๔๗๐,๖๕๗ ราย คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ ๙๒.๗ ของวิสาหกิจภาคการผลิตทั้งหมด^๔

แม้ว่าในภาพรวม ภาคอุตสาหกรรมไทยจะมีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังมีปัญหาในเชิงโครงสร้างซึ่งเป็นประเด็นในระดับภาพรวมของประเทศที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโดยปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมหลายด้านยังอยู่ในระดับต่ำ อาทิ การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา (R&D) ศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ศักยภาพด้านการศึกษา ผลิตภาพและประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการของภาคเอกชน ประสิทธิภาพของภาครัฐในด้านการบริหารและด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นว่า ภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยยังมีภูมิคุ้มกันไม่ดีพอ จึงได้รับผลกระทบเชิงลบเมื่อต้องเผชิญกับความผันผวนของสถานการณ์ภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น

นอกจากนี้ แนวโน้มโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การเมืองและนโยบาย ยังส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง ทำให้เงื่อนไขและปัจจัยต่าง ๆ ที่เคยเกื้อกูลและสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยเปรียบเทียบที่ประเทศเคยมีเปลี่ยนไป เช่น ปัจจัยแรงงานที่เคยเป็นข้อได้เปรียบของไทยเริ่มมีข้อจำกัดจากแนวโน้มการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและต้นทุนค่าแรงขั้นต่ำที่สูงขึ้น ส่งผลให้สินค้าบางรายการเริ่มประสบปัญหาการแข่งขันและสูญเสียตลาดบางส่วน จึงกล่าวได้ว่า การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมไทยต่อจากนี้จะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งในระดับโลกและระดับประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ทั้งในแง่ของโอกาสที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ และภัยคุกคามที่อาจส่งผลกระทบในเชิงลบ ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงจุดแข็งที่จะใช้ผลักดัน

^๑ จากตาราง Gross Domestic Product at Current Market Prices ปี ๒๕๕๗ (เบื้องต้น) ประกอบการแถลงตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ไตรมาส ๒/๒๕๕๘ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนปีฐานจากเดิมที่ใช้วิธีปีฐานคงที่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ (Fixed base year) เป็นวิธีการคำนวณแบบปริมาณลูกโซ่ (Chain Volume Measures: CVM), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=๙๕>

^๒ ข้อมูลโครงสร้างสินค้าส่งออก (ปี ๒๕๕๗) ในส่วนของสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร, กระทรวงพาณิชย์
<http://www.๒.ops๓.moc.go.th/>

^๓ สรุปผลที่สำคัญจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๖, สำนักงานสถิติแห่งชาติ service.nso.go.th/nso/web/survey/surpop๒-๒-๑-๕๖.html

^๔ รายงานสถานการณ์ SMEs ประจำปี ๒๕๕๗ (ข้อมูลปี ๒๕๕๖), สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

การพัฒนาให้ก้าวหน้า ควบคู่กับการแก้ไขจุดอ่อนที่มีอยู่ไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยสู่การพัฒนาที่สมดุล ยั่งยืนและมีส่วนร่วม กล่าวคือ มีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก มีการเติบโตอย่างยั่งยืน และมีการกระจายผลประโยชน์จากการเติบโตอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

ปัญหา

■ สถานภาพและปัญหาของภาคอุตสาหกรรมไทย (Internal Factors)

ภาคอุตสาหกรรมไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙) โดยช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑ และ ๒ การพัฒนาประเทศจะมุ่งเน้นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้ารวมถึงการชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการผลิตทดแทนการนำเข้า ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมไทยขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในขณะที่มีการพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรมากขึ้น ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) รัฐบาลได้ปรับเปลี่ยนนโยบายโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อส่งออก แต่การที่ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวสูง ในขณะที่การจ้างงานไม่ได้ปรับเพิ่มขึ้นตาม ทำให้เริ่มเกิดปัญหาการกระจายรายได้ ดังนั้น ตั้งแต่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๔ เป็นต้นมา รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยส่งเสริมการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค ส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แก้ปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม พัฒนาฝีมือแรงงานภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาการผลิตรองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก

อย่างไรก็ตาม แม้เศรษฐกิจไทยจะมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการพัฒนาที่ผ่านมาในหลายเรื่องแสดงให้เห็นว่าภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยยังมีจุดอ่อนเชิงโครงสร้างและมีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของสถานการณ์ภายนอก เห็นได้จากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดย IMD (International Institute for Management Development) และ WEF (World Economic Forum) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมให้แข่งขันได้ยังอยู่ในระดับต่ำในหลายด้าน อาทิ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะด้านผลิตภาพ (Productivity) และความเข้มแข็งของ SMEs การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศักยภาพด้านนวัตกรรม ศักยภาพด้านการศึกษา ประสิทธิภาพของภาครัฐในด้านการบริหารและด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ กำลังแรงงานที่มีไม่เพียงพอ

นอกจากนี้ จากรายงานผลการพัฒนา ในช่วง ๒ ปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ยังสะท้อนให้เห็นปัญหาเชิงโครงสร้างของภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยในหลายประเด็น ทั้งในเรื่องการพึ่งพาการส่งออกและการลงทุนจากต่างประเทศในระดับสูง การนำเข้าสินค้าทุน/พลังงานจากต่างประเทศสูง ผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวในทิศทางที่ลดลง ผลิตภาพแรงงานภาคการผลิตมีแนวโน้มลดลง การลงทุนเพื่อการวิจัยพัฒนา การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยพัฒนา และคุณภาพแรงงานยังมีสัดส่วนต่ำกว่าเป้าหมายทำให้การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ผ่านมาเป็นการเติบโตในเชิงปริมาณและยังมีความไม่สมดุล ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะต่อไปจึงต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขประเด็นปัญหาเชิงโครงสร้างเหล่านี้ด้วย

■ แนวโน้มโลกที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม (External Factors)

แนวโน้มโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วย่อมส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงระยะยาวที่มีขอบเขตกว้างและมีผลกระทบเชิงลึก จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตลาดโลกในอนาคต หรือเรียกว่าเป็น Mega Trends ซึ่งจะส่งผลให้เกิดทั้งโอกาสที่ภาคอุตสาหกรรมไทยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้และภัยคุกคามที่ภาคอุตสาหกรรมไทยจะต้องเร่งปรับตัวเพื่อรองรับ จำแนกได้เป็น ๕ มิติหลัก ดังนี้

มิติเศรษฐกิจ

- การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลาง (Multilateral Economy) มีการเปลี่ยนแปลงศูนย์กลางอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยภูมิภาคเอเชียจะทวีความสำคัญมากขึ้น ขณะที่นโยบายการเปิดประเทศของจีน รัสเซีย พลวัตการขยายตัวของบราซิลและอินเดีย และการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางในภูมิภาคเอเชีย จะช่วยเพิ่มกำลังซื้อในตลาดโลก ห่วงโซ่มูลค่าโลกจะมีการย่อยกระจายมากขึ้น ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะผู้รับจ้างผลิตต้องยกระดับบทบาทของตนในห่วงโซ่มูลค่าด้วยการเพิ่มผลิตภาพและนวัตกรรม รวมทั้งหันมาผลิตสินค้าสำหรับชนชั้นกลางในตลาดใหม่ให้มากขึ้น มิใช่พึ่งพาการส่งออกไปยังโลกตะวันตก แต่เพียงอย่างเดียว

- เศรษฐกิจโลกมีความผันผวนและซับซ้อนมากขึ้น อีกทั้งยังมีแนวโน้มสูงที่จะเกิดความไม่สมดุล ซึ่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงกดดันต่อฐานะดุลบัญชีเดินสะพัดและอัตราแลกเปลี่ยน ความอ่อนแอของโครงสร้างเศรษฐกิจและแรงกดดันที่เกิดขึ้นกับประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจอย่างสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่นและจีน ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก

- กฎกติกาใหม่ของโลก หลายด้านส่งผลให้ทุกประเทศต้องปรับตัว ทั้งกฎระเบียบด้านการค้า การลงทุน การเงิน สิ่งแวดล้อม การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา พันธกรณีและข้อตกลงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงกฎระเบียบด้านสังคมที่มีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล

- การพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยฐานเทคโนโลยีและองค์ความรู้ ซึ่งถือเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญในการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจให้เป็นไปในทิศทางที่ยั่งยืนและนำพาประเทศให้ก้าวข้ามพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap : MIT)

มิติสังคม

- การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) สัดส่วนของประชากรวัยแรงงานเริ่มลดลง ขณะที่สัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาระการเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามประเทศ ก่อให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาระทางสังคมและเศรษฐกิจในการดูแลผู้สูงอายุจะมีมากขึ้น รวมถึงกระแสสังคมที่ให้ความสำคัญและใส่ใจกับการดูแลสุขภาพ/สุขอนามัยมากขึ้น นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดแนวโน้มการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาอุตสาหกรรม

- ความเป็นเมือง (Urbanization) หมายถึง การเติบโตของชุมชนเมืองและปริมณฑลจากการเคลื่อนย้ายของประชากรจากชนบทสู่เมืองในประเทศกำลังพัฒนา และจากเมืองสู่ปริมณฑลในชาติตะวันตก การพัฒนาเข้าสู่สังคมเมืองที่มากยิ่งขึ้น จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำรงชีวิตรูปแบบการจับจ่ายใช้สอย และเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบคมนาคมขนส่งระหว่างเมือง เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาค รวมทั้งสร้างอุปสงค์ของสินค้าที่เกี่ยวข้อง

เช่น รถยนต์ รถไฟ รถไฟฟ้า รวมถึงสินค้าอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของคนเมือง แต่ในขณะเดียวกัน ก็ทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของประชากร ซึ่งอาจส่งผลทำให้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมเมือง ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

- การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อตอบสนอง ความต้องการที่หลากหลาย เช่น ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ความต้องการปัจจัย ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างสุขภาพ ความต้องการเพื่อตอบสนองวิถีชีวิตคนเมือง ทำให้ความต้องการสินค้าและ บริการเหล่านี้มีเพิ่มมากขึ้น ทั้งยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแข่งขันและการดำเนินธุรกิจ ที่สอดคล้องกับพฤติกรรม/ความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การขยายตัวของธุรกิจออนไลน์ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากตราสินค้า การขยายตัวของธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม การขยายตัวของธุรกิจบริการ สุขภาพ

มิติเทคโนโลยี

- เศรษฐกิจและวัฒนธรรมดิจิทัล (Digital Economy and Culture) การสื่อสารผ่านระบบดิจิทัลด้วย เทคโนโลยีอัจฉริยะเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น ทำให้ผู้คนสามารถติดต่อ มีส่วนร่วม หรือบริหารจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้ผ่านเครื่องมือสื่อสาร ด้วยการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเชื่อมโยงทุกสิ่ง (Internet of Things : IoT) การประมวลผลแบบ Cloud Computing การพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และหุ่นยนต์อัจฉริยะ ทำให้การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานที่จับต้องไม่ได้มีความก้าวหน้าและอำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดการปรับพฤติกรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคไปสู่รูปแบบเสมือนจริง (Virtual) มากขึ้นด้วย ต้นแนวคิดการเข้าสู่ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ หรือ Industrial ๔.๐^๔

- ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการหลอมรวมเทคโนโลยี (Technology Convergence) ซึ่งหมายถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่มีพื้นฐานมากกว่าหนึ่งสาขา เช่น การผสมผสานระหว่าง นาโนเทคโนโลยีและเทคโนโลยีชีวภาพ นำไปสู่ผลิตภัณฑ์ทางชีวเคมีอย่างบรรจุภัณฑ์ชีวภาพหรืออาหารที่มี อายุการเก็บรักษายาวนาน มีคุณค่าทางโภชนาการและรสชาติที่ดีขึ้น การหลอมรวมระหว่างเทคโนโลยี ไฟฟ้า เครื่องจักรกล คอมพิวเตอร์ ก่อให้เกิดนวัตกรรมหุ่นยนต์หรือการพิมพ์สามมิติ เป็นต้น

มิติสิ่งแวดล้อม

- การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Climate Change and Environmental Impact) การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ทำให้เกิด ปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งผลให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง ภาคอุตสาหกรรมจึงจำเป็นต้องปรับ กระบวนการผลิตสู่การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

- การขาดแคลนทรัพยากรและพลังงาน (Resources and Energy Inadequacy) ปัญหา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ส่งผลซ้ำเติมให้ปัญหาการขาดแคลน อาหาร ทรัพยากรธรรมชาติ และพลังงานเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิด ความตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานอย่างเห็นคุณค่ามากขึ้น

⁴ Industry ๔.๐ มาจากนโยบายอุตสาหกรรมแห่งชาติของประเทศเยอรมันที่ประกาศเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ภายใต้แนวคิดที่ว่า โลกจะเข้าสู่ช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ ภายใน ๒๐ ปีข้างหน้า โดย Industry ๔.๐ คือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการกระบวนการผลิตสินค้า ซึ่งจะเชื่อมความต้องการของผู้บริโภค แต่ละรายที่มีหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันเข้ากับกระบวนการผลิตสินค้าได้โดยตรง โดยใช้กระบวนการผลิตที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ครบวงจร (Smart Factory) (ที่มา : <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/๖๓๓๓๔๕๘#sthash.zzQMgaW๑.dpuf>)

- ความมั่นคงทางอาหารและพลังงานโลก (Food and Energy Security) มีแนวโน้มจะเป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากอัตราการใช้พลังงานของโลกในภาพรวมเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดขณะที่พลังงานฟอสซิลมีจำกัด จึงเกิดการพัฒนาและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนจากพืชอาหารเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลผลิตอาหาร และความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากผลผลิตพืชอาหารของโลกมีแนวโน้มลดลงจากข้อจำกัดด้านพื้นที่ ศักยภาพทางเทคโนโลยีที่มีอยู่ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติในขณะที่ต้องการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงอาจนำไปสู่ความไม่สมดุลระหว่างการปลูกพืชอาหารและพลังงานและเกิดการแย่งชิงพื้นที่เพาะปลูกหรือปัญหาอื่น ๆ ตามมา

มิติการเมืองและนโยบาย

- การเปลี่ยนรัฐบาลทางการเมือง โดยประเทศจีน อินเดีย และประเทศตลาดใหม่จะมีบทบาทเทียบเท่ากับชาติมหาอำนาจในตะวันตก เช่นเดียวกับทวีปแอฟริกาซึ่งอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ และประชากรชนชั้นกลางที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจะเข้ามามีบทบาทในเวทีโลกมากขึ้น
- ภาคประชาชน/ประชาสังคมมีบทบาททางการเมืองและการพัฒนาประเทศมากขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น และอาจเกิดความขัดแย้งทางความคิด/ทางการเมืองที่สร้างความแตกแยกในสังคมได้โดยง่าย ส่งผลให้การประกอบการอุตสาหกรรมต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สังคม และการสร้างความเข้าใจที่ดีกับชุมชน/ภาคประชาสังคมให้มากขึ้นด้วย
- นโยบาย/ยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งในระดับโลกและระดับประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างทั่วถึงในทิศทางที่สมดุล (Balanced) มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม (Inclusive) และยั่งยืน (Sustainable)

ภาพแสดงสรุปแนวโน้มโลกที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม (External Factors)

สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมไทย

๒. วิธีการปฏิรูป

๒.๑ การวิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป

■ แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย

ในการกำหนดนโยบายด้านอุตสาหกรรมจะต้องพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งนโยบายระดับชาติที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยทิศทางที่ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

(๑) นโยบายรัฐบาลปัจจุบันด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม

ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๘ สรุปนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม ได้ดังนี้

- การพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ เช่น ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมที่ใช้การออกแบบและสร้างสรรค์ และอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อปรับกระบวนการผลิตสู่ระบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ

- การเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยการเพิ่มองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริหารจัดการภายในองค์กร ปรับโครงสร้างกลไกการสนับสนุน และการขับเคลื่อนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นระบบและมีเอกภาพที่ชัดเจน ทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน บริการทางการเงิน และการลงทุนสำหรับ SMEs การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ การตลาดและโอกาสในการลงทุนในต่างประเทศของ SMEs

- การส่งเสริมและวางรากฐานภาคเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อให้ทุกภาคเศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้ ซึ่งหมายรวมถึงการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ดิจิทัลโดยตรง ทั้งผลิตภัณฑ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ อุปกรณ์สื่อสารดิจิทัล อุปกรณ์โทรคมนาคมดิจิทัล และการใช้ดิจิทัลเพื่อรองรับการผลิตและบริการของภาคเศรษฐกิจของประเทศ โดยปรับบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนี้ และจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

- การเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียนของภาคอุตสาหกรรม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยทุกระดับ โดยเฉพาะกลุ่ม SMEs ให้สามารถแข่งขันได้รวมทั้งสามารถดำเนินธุรกิจร่วมกับผู้ประกอบการในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานตลาดโลกได้ พัฒนาแรงงานภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเร่งรัดและขยายผลการใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ควบคู่ไปกับการวางแผนการผลิตกำลังคนให้เพียงพอ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น ตลอดจนเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแผนงานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเริ่มจากการพัฒนาการผลิตและการค้าบริเวณชายแดน

- การพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ สนับสนุนการจัดการขยะมูลฝอย โดยการแปรรูปเป็นพลังงาน วางระเบียบ/มาตรการการบริหารจัดการ

และพัฒนาระบบกำกับติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวังไม่ให้มีการลักลอบทิ้งขยะอุตสาหกรรม เร่งแก้ไขปัญหาในพื้นที่มาตาพุด ซึ่งเป็นฐานอุตสาหกรรมหลักของประเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งการลดและขจัดมลพิษ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดูแลคุณภาพชีวิตประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรมรวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงขีดความสามารถโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

(๒) ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทยของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ตามเอกสาร วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย และการปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศไทย คือ การพัฒนาเป็นประเทศในโลกที่หนึ่ง เป็นประเทศที่มีความมั่งคั่ง ความมั่นคง และความยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ โดยประเทศไทยในศตวรรษที่ ๒๑ จะต้องเปลี่ยนผ่านสู่ “โมเดลประเทศไทย ๔.๐” คือ ปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพ เป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ทั้งนี้ ตามโมเดลประเทศไทย ๔.๐ จะประกอบด้วยกลไกขับเคลื่อนความมั่งคั่งชุดใหม่ (New Growth Engine) ๓ กลไกสำคัญ ซึ่งจะปรับเปลี่ยนประเทศไทยไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีการกระจายความมั่งคั่ง ตลอดจนเป็นระบบเศรษฐกิจสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของการเป็นประเทศโลกที่หนึ่ง ได้แก่

๑. กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยการสร้างและยกระดับผลิตภาพสะท้อนผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการบริหารจัดการสมัยใหม่ การออกแบบและเทคโนโลยี การพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาธุรกิจร่วมลงทุน และการบ่มเพาะธุรกิจด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

๒. กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่คนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงสะท้อนผ่านการสร้างกลุ่มเศรษฐกิจระดับจังหวัด การสร้างเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ การส่งเสริม สนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก การสร้างงานใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เป็นต้น

๓. กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนเนื่องจากประเทศไทยมีพันธกิจต้องปฏิบัติตามพันธสัญญาที่มีต่อประชาคมโลก ดังนั้น การสร้างความมั่งคั่งของประเทศไทยในอนาคต จึงต้องคำนึงถึงการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อันจะเกิดประโยชน์กับประเทศและประชาคมโลกในเวลาเดียวกัน

ทั้งนี้ ภารกิจหลักของรัฐบาลในการวางรากฐานของประเทศตามวิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ซึ่งต้องดำเนินการในช่วงระยะเวลา ๕ ปีแรก จะประกอบด้วย ๒ ภารกิจหลัก คือ

๑. ภารกิจซ่อมแซมประเทศ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำ การลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน และการลดความขัดแย้ง

๒. ภารกิจเสริมสร้างประเทศ ได้แก่ การพัฒนาการศึกษาและทุนมนุษย์ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมชุดใหม่

และเนื่องจากกลไกภาครัฐ เป็นฟันเฟืองสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบและปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐใหม่ เพื่อให้การขับเคลื่อนภารกิจ ๒ ข้อข้างต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

(๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้ระบุให้มีการ “พัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่มุ่งการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมให้มีคุณภาพและยั่งยืน ด้วยการมุ่งเน้นการใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ สู่อุตสาหกรรมสีเขียวและคาร์บอนต่ำบนฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน”

สำหรับทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาไว้ว่า จะให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงมีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ของประเทศในระยะยาว คือ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาใน ๖ ประเด็นหลัก คือ (๑) การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง (๒) การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (๓) การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (๔) การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง (๕) การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ในส่วนของการปรับโครงสร้างการผลิตภาคอุตสาหกรรม ทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะมุ่งเน้นการพัฒนา ๒ กลุ่มอุตสาหกรรมควบคู่กันไป คือ (๑) กลุ่มอุตสาหกรรมที่ต่อยอดจากศักยภาพหรือจุดแข็งในปัจจุบันของประเทศ เช่น อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยง/ต่อยอดจากภาคเกษตร และ (๒) กลุ่มอุตสาหกรรมที่รองรับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในบริบทโลก ซึ่งมีการใช้เทคโนโลยีขั้นก้าวหน้าและความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้นของผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ภาคเกษตร อุตสาหกรรมต่อเนื่อง จนถึงภาคบริการตามแนวทางคลัสเตอร์ การสร้างความเข้มแข็งของปัจจัยสนับสนุนการผลิตในอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบสถานประกอบการให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างโอกาสทางการแข่งขันและยกระดับสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและบริการในระดับอนุภูมิภาค/ภูมิภาค การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ ทั้งในการผลิต การตลาด การบริหารจัดการ รวมทั้งการสนับสนุนการลงทุนเพื่อสร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้

(๔) นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์

นายกรัฐมนตรีได้มอบแนวทางการดำเนินนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ (๑) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน สำหรับธุรกิจที่ใช้แรงงานจำนวนมาก ธุรกิจที่ใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นบริเวณชายแดนหรือประเทศเพื่อนบ้านและธุรกิจด้านโลจิสติกส์ และ (๒) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ซึ่งจะอยู่บริเวณพื้นที่ตอนใน สำหรับธุรกิจที่ไม่เหมาะกับชายแดนและธุรกิจที่เป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เช่น กิจการวิจัยและพัฒนา กิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและใช้แรงงานน้อย

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ชนพ.) และรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ได้มอบนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) ร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ โดยเน้นคลัสเตอร์ที่มีศักยภาพและ

มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ในการนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม สศช. และ สกท. ได้ร่วมกันดำเนินงานศึกษารายละเอียดแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ ซึ่ง สกท. ได้เสนอนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบนโยบายดังกล่าวและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์ และมอบหมาย กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ให้เป็นรูปธรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานการพัฒนาในแต่ละคลัสเตอร์ รวมทั้งให้คณะกรรมการ ขนพ. กำกับให้กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์ตามขั้นตอนและอำนาจหน้าที่โดยด่วน

กรอบแนวทางการให้สิทธิประโยชน์ตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ในระยะแรก ประกอบด้วย ๓ กลุ่มหลัก ดังนี้

๑. Super Cluster เป็นคลัสเตอร์สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ได้แก่ (๑) คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน (๒) คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม (๓) คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๔) คลัสเตอร์ดิจิทัล ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย ๙ จังหวัด คือ พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครราชสีมา เชียงใหม่ และภูเก็ต

ทั้งนี้ มีสิทธิประโยชน์ด้านภาษี ได้แก่ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปี และลดหย่อนร้อยละ ๕๐ เพิ่มเติมอีก ๕ ปี สำหรับกิจการเพื่ออนาคตที่มีความสำคัญสูง ซึ่งกระทรวงการคลัง (กค.) จะพิจารณา ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด ๑๐ - ๑๕ ปี ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับผู้เชี่ยวชาญชั้นนำระดับนานาชาติที่ทำงานในพื้นที่ที่กำหนดทั้งคนไทยและต่างชาติ สำหรับสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษี ได้แก่ จะพิจารณาให้ถิ่นที่อยู่ถาวร (Permanent Residence) สำหรับผู้เชี่ยวชาญชั้นนำระดับนานาชาติ และอนุญาตให้ต่างชาติถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมได้

๒. คลัสเตอร์เป้าหมายอื่น ๆ ได้แก่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เป้าหมายทุกภาค (ภาคเหนือ/กลาง/ตะวันออก/ตะวันออกเฉียงเหนือ/ตะวันออก/ใต้) และ คลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย ๙ จังหวัด คือ กรุงเทพฯ กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว โดยมีสิทธิประโยชน์ด้านภาษี คือ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๓ - ๘ ปี และลดหย่อนร้อยละ ๕๐ เพิ่มเติมอีก ๕ ปี

๓. กิจการเป้าหมายที่จะส่งเสริมเป็นพิเศษในแต่ละคลัสเตอร์ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มสำคัญ คือ โครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคลัสเตอร์ ได้แก่ กิจการฐานความรู้และกิจการโลจิสติกส์ และ กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตที่มีความสำคัญสูง ได้แก่ กิจการต้นน้ำที่สำคัญของแต่ละคลัสเตอร์ อุตสาหกรรมสนับสนุนที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาอุตสาหกรรมหลักต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยมีสิทธิประโยชน์ด้านภาษี คือ กิจการฐานความรู้ ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปี (ไม่จำกัดวงเงิน) และลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ ๕๐ เพิ่มเติมอีก ๕ ปี

ทั้งนี้ มีเงื่อนไขบังคับ โดยทุกโครงการที่ได้รับการส่งเสริมตามนโยบายนี้จะต้องร่วมมือกับสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หรือ Center of Excellence ที่มีอยู่ในคลัสเตอร์ รวมทั้งต้องยื่นขอรับการส่งเสริมภายในสิ้นปี ๒๕๕๙ และต้องเริ่มดำเนินการภายในสิ้นปี ๒๕๖๐

สำหรับมาตรการสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์ ครอบคลุมประเด็นสำคัญต่าง ๆ เช่น การพัฒนาคนและเทคโนโลยี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค และการสนับสนุนเงินทุนเพื่อผลักดันให้เกิดการลงทุนในคลัสเตอร์เป้าหมายและยกระดับคลัสเตอร์ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยแบ่งมาตรการดังกล่าวออกเป็น ๒ ระดับ คือ มาตรการสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์ในภาพรวม และเฉพาะคลัสเตอร์ จำนวน ๖ คลัสเตอร์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางมาตรการสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์ในภาพรวมและเฉพาะคลัสเตอร์ ๖ คลัสเตอร์

ที่	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ
๑. มาตรการสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์ในภาพรวม		
๑.๑ การให้สิทธิประโยชน์		
๑.	การกำหนดสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๑๐-๑๕ ปี สำหรับกิจการแห่งอนาคตที่มีความสำคัญสูงใน Super Cluster	กค.
๒.	การกำหนดสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับผู้เชี่ยวชาญชั้นนำระดับนานาชาติใน Super Cluster	กค.
๑.๒ การพัฒนาคนและเทคโนโลยี		
๑.	Talent Mobility : ส่งเสริมให้บุคลากรของภาครัฐมาช่วยพัฒนาเทคโนโลยีให้ภาคเอกชน	วท./ศธ./สทท.
๒.	ความร่วมมือโรงเรียนและโรงงาน : ผ่านโครงการ Work-integrated Learning/ สหกิจศึกษา/ ทวิภาคี	วท./ศธ./สทท.
๓.	สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัยชั้นนำจากต่างประเทศ : ส่งเสริมความร่วมมือกับสถาบันของไทยในพื้นที่คลัสเตอร์	วท./ศธ.
๔.	ส่งเสริมเอกชนที่มีความพร้อมจัดตั้งสถาบันการศึกษาหรือศูนย์ฝึกอบรมเฉพาะทาง : เช่น โรงเรียนกำเนิดวิทย์และสถาบันวิทยสิริเมธี (ปตท.) สถาบันปัญญาภิวัฒน์ (CP) วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์โตโยต้า	วท./ศธ.
๕.	จัดตั้ง Center of Excellence / ศูนย์ทดสอบ/ ศูนย์บริการสอบเทียบมาตรฐาน : โดยร่วมมือกับสถาบันในพื้นที่เพื่อยกระดับมาตรฐานและคุณภาพผลิตภัณฑ์	วท./ศธ./อก.
๖.	สนับสนุน R&D : ยกเว้นอากรขาเข้าของที่นำเข้ามาเพื่อทำ R&D หรือทดสอบ	กค.
๑.๓ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน		
๑.	ขยายท่าเรือแหลมฉบังและแก้ไขปัญหาการจราจรบริเวณท่าเรือ เช่น การขยายถนนให้มากกว่า ๔ เลน	คค.
๒.	ขยายสนามบินอู่ตะเภาเพื่อรองรับการขนส่งทางอากาศที่มีปริมาณสูงขึ้น	คค.
๓.	พัฒนาระบบโลจิสติกส์โดยเฉพาะการขนส่งสินค้าทางรางให้มีประสิทธิภาพ	คค.
๔.	พัฒนาความเร็วของอินเทอร์เน็ตและโครงสร้างพื้นฐานรองรับเศรษฐกิจดิจิทัล	ทส.
๕.	การพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและท่าเรือชายฝั่ง	คค.
๖.	การพัฒนาและส่งเสริมกิจการพาณิชย์นาวีไทย รวมทั้งอุตสาหกรรมการต่อเรือและอู่ต่อเรือ	คค.
๗.	การพัฒนาและส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multi Modal Transport) เพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ และส่งเสริมการพัฒนาการขนส่งทางน้ำในประเทศมากขึ้น	คค.
๑.๔ การแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค		
๑.	แก้ปัญหาผังเมืองในจังหวัดระยองเพื่อให้สามารถขยายอุตสาหกรรมบางประเภทได้	มท.
๒.	เร่งรัดการพิจารณาอนุมัติให้ถิ่นที่อยู่ถาวร (Permanent Residence) แก่ผู้เชี่ยวชาญชั้นนำระดับนานาชาติ	มท./สตม.

ที่	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ
๑.๕ การสนับสนุนเงินทุน		
๑.	ส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากกองทุนต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีและบุคลากร เช่น ๑.๑ โครงการคูปองนวัตกรรม (สนช.) ๑.๒ กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สวทช./สทท.) ๑.๓ กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	วท./สทท.
๒.	ส่งเสริมให้เกิด Venture Capital (VC) เพื่อเป็นช่องทางสนับสนุนเงินทุนแก่ SMEs ๒.๑ ขยายเวลามาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ VC ของกรมสรรพากร (สิ้นสุดเดือน ธันวาคม ๒๕๕๔) พร้อมทั้งผ่อนปรนหลักเกณฑ์บางข้อ เช่น เงื่อนไขการถือหุ้น SMEs ๒.๒ เร่งรัดการจัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน (Fund of Funds) ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) เพื่อลงทุนใน VC ของเอกชนในลักษณะ Matching Fund (งบประมาณปีละ ๕๐๐ ล้านบาท เป็นเวลา ๔ ปี)	กค. วท.
๒. มาตรการสนับสนุนเฉพาะคลัสเตอร์ (สำหรับ ๖ กลุ่มคลัสเตอร์)		
๒.๑ มาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน		
๑.	เร่งจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติที่จังหวัดฉะเชิงเทรา (คณะรัฐมนตรีเห็นชอบงบประมาณบางส่วนแล้ว)	อก.
๒.	ขยายสาขาสถาบันพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน (AHRDA) (จัดตั้งแห่งแรกที่จังหวัดสมุทรปราการแล้ว)	รง.
๓.	ยกเว้นอากรขาเข้ารถยนต์ต้นแบบหรือของที่นำเข้ามา เพื่อการวิจัยและพัฒนา หรือทดสอบ (คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ให้ กค.ดำเนินการ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณา)	กค.
๒.๒ มาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม		
๑.	เร่งดำเนินการโครงการบริหารจัดการน้ำและป้องกันอุทกภัย (งบประมาณ ๓ แสน ล้านบาท) ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็วเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน	คณะกรรมการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
๒.	ยกระดับมาตรฐานสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ส่งออกไปยังตลาดชั้นนำและป้องกันการนำเข้าสินค้าคุณภาพต่ำจากต่างประเทศ	อก.
๓.	ขยายขอบเขตสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นศูนย์ทดสอบและรับรองมาตรฐาน โดยสนับสนุนเงินทุนในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็น	อก.
๔.	ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ Micro Mold ที่มีความแม่นยำสูง เพื่อใช้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็กสำหรับ Smart Devices	อก.
๒.๓ มาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		
๑.	ปรับผังเมืองรวมจังหวัดระยอง ๑.๑ เฉพาะนิคมอุตสาหกรรมเอเซียและพื้นที่ถมทะเลเพื่อให้ขยายได้ในบางประเภทอุตสาหกรรม ๑.๒ ปรับผังเมืองเทศบาลเมืองมาบตาพุดที่อนุญาตให้ตั้งโรงงานให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเดิมที่กำหนดไว้ ๓๕,๐๐๐ ไร่	มท.
๒.	กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพเพื่อยกระดับสู่มาตรฐานระดับโลก	อก.

ที่	มาตรการ	ผู้รับผิดชอบ
๓.	สนับสนุนการใช้พลาสติกชีวภาพเป็นบรรจุภัณฑ์หรือวัตถุดิบ เช่น ๓.๑ ให้นำค่าใช้จ่ายการใช้พลาสติกชีวภาพมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ ๒๐๐ ๓.๒ เพิ่มสัดส่วนการจัดซื้อผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพของภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ๓.๓ กำหนดให้บรรจุภัณฑ์อาหารใช้พลาสติกชีวภาพทดแทนโพลีเอทิลีน ๓.๔ กำหนดให้ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ตใช้ถุงที่ย่อยสลายได้	กค.
๒.๔ มาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์ดิจิทัล		
๑.	พัฒนาระบบ High Speed Internet ให้มีความเร็วเท่าค่าเฉลี่ยของโลก คือ ๒๔.๔ Mbps (ปัจจุบันไทยอยู่ที่ ๒๐ Mbps เชียงใหม่และภูเก็ตอยู่ที่ ๑๕ Mbps/ สิงคโปร์อยู่ที่ ๑๐๔ Mbps)	ทส.
๒.	อำนวยความสะดวกด้านวีซ่าและใบอนุญาตทำงานหรือการให้ Permanent Residence แก่ผู้เชี่ยวชาญด้าน IT จากต่างประเทศ	มท./สตม./ทส.
๓.	เร่งปฏิรูปภาครัฐให้เป็น Digital Government โดยเน้นการเพิ่มบริการ E-Service และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)	ทส.
๒.๕ มาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์เกษตรแปรรูป		
๑.	ยกระดับคุณภาพ/มาตรฐานสินค้าเกษตรแบบครบวงจร ตั้งแต่แหล่งผลิตโดยเฉพาะเกษตรอินทรีย์ โรงคัดบรรจุและโรงแปรรูปสินค้าเกษตร รวมทั้งระบบ Traceability	กษ./วท.
๒.	เร่งพัฒนา Rubber City ในจังหวัดสงขลา (๑,๒๔๘ ไร่) รวมทั้งขยายการจัดตั้ง Rubber City ที่จังหวัดระยองและจังหวัดกาญจนบุรี	อก.
๓.	พัฒนาระบบขนส่งทางรางเชื่อมโยงอุตสาหกรรมแปรรูปยางขึ้นต้นในภาคใต้กับอุตสาหกรรมปลายน้ำในภาคตะวันออก (ปัจจุบันใช้ถนนค่าใช้จ่ายสูงกว่า)	คค.
๔.	จัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานกลางและศูนย์วิจัยและพัฒนาอย่างธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ยางธรรมชาติที่มีคุณภาพในพื้นที่ Rubber City	วท.
๒.๖ มาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม		
๑.	Functional Textile : ส่งเสริมการผลิตเส้นใยจากวัสดุการเกษตรและเส้นใยที่มีคุณสมบัติพิเศษตลอดจนด้ายและผ้าผืนคุณภาพสูง/มีคุณสมบัติพิเศษเพื่อสร้างความแตกต่าง/เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์	อก./สทท.
๒.	พอกย้อมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม : ส่งเสริมอุตสาหกรรมพอกย้อม พิมพ์และแต่งสำเร็จที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดน้ำและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมผู้ประกอบการเดิมปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น	อก./สทท.
๓.	ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจแฟชั่น : ๓.๑ Sourcing Hub of ASEAN : ส่งเสริมให้บริษัท Sourcing เข้ามาตั้งฐานในไทย รวมทั้งสนับสนุนให้จัดงาน Fair วัตถุดิบระดับโลกในไทยเพื่อตลาดอาเซียน เช่น งาน Premier Vision, Intertextile, Techtextil, Hemitex ๓.๒ สถาบันแฟชั่นระดับโลก : ส่งเสริมให้ตั้งสาขาและเปิดสอนระดับปริญญาในไทยเช่น FIT New York, NC State, London Collage of Fashion, IFM Paris, Bunka Tokyo เพื่อเป็นแม่เหล็กดึงดูด Brand ระดับโลกและสร้างบุคลากรไทยที่จะทำงานกับผู้ซื้อรายใหญ่ของโลกได้	อก./พณ./สทท. อก./ศธ./สทท.

หมายเหตุ : ดัชนีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง (กค.), กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.), กระทรวงคมนาคม (คค.), กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทส.), กระทรวงมหาดไทย (มท.), กระทรวงแรงงาน (รง.), กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.), กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.), กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.), สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สทท.), สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.), สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.), สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (สฟอ.)

สำหรับภารกิจในระยะต่อไป กระทรวงอุตสาหกรรมจะขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ให้เป็นรูปธรรมและทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงาน ผ่านกลไกคณะกรรมการเร่งรัดนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์และคณะอนุกรรมการที่ดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละคลัสเตอร์ ซึ่งบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันมาตรการสนับสนุนการพัฒนา ทั้งในระดับภาพรวมและในรายคลัสเตอร์ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว อันจะเสริมสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่าและเสริมสร้างศักยภาพด้านการลงทุนของประเทศ ตลอดจนส่งผลให้ประเทศไทยก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางได้ในระยะยาวต่อไป

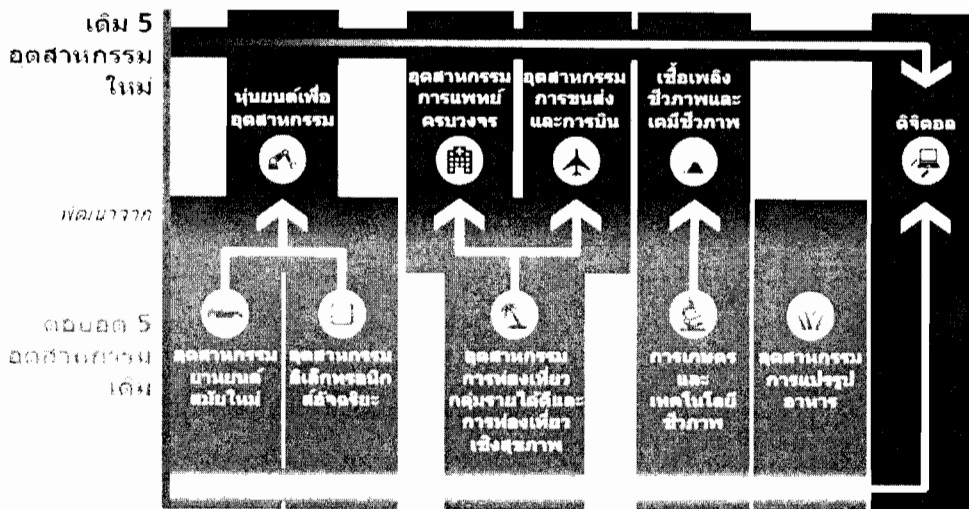
(๕) ข้อเสนอ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย : กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth)

กระทรวงการคลัง (กค.) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน โดยมี กค. กระทรวงอุตสาหกรรม สกท. สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงานเพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ซึ่งจะเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของประเทศ รวมถึงการรวมกลุ่มอุตสาหกรรม (Cluster) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ได้มอบหมายให้ กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำข้อเสนอ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย : กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีเหตุผลความจำเป็น เพื่อให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วภายในปี ๒๕๗๕ ซึ่งประเทศไทยจะต้องมีการลงทุนขยายตัวร้อยละ ๑๐ ต่อปี และมี GDP ขยายตัวร้อยละ ๖ ต่อปีอย่างต่อเนื่องในอีก ๑๗ ปีข้างหน้า จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพที่สามารถสร้างผลกระทบในการผลักดันการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต รวมถึงมาตรการสนับสนุนการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายดังกล่าวจะเป็นการต่อยอดอุตสาหกรรมเดิม ซึ่งจะเพิ่มรายได้ของประชากรได้ประมาณร้อยละ ๗๐ จากเป้าหมาย และอีกร้อยละ ๓๐ มาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ โดยประกอบด้วย ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนี้

๑. การต่อยอด ๕ อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation Automotive) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology) และอุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future)

๒. การเติม ๕ อุตสาหกรรมอนาคต ได้แก่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (Robotics) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemicals) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีการประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ลงมติว่า

- เห็นชอบในหลักการข้อเสนอ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ และมอบหมายให้คณะกรรมการขับเคลื่อนและปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ โดยมีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ มาตรการใดเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะมาตรการด้านสิทธิพิเศษ การส่งเสริมการลงทุน มาตรการด้านการเงินการคลัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำรายละเอียดและดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นรายมาตรการก่อน ดำเนินการ

- เห็นชอบในหลักการกลไกการผลักดันการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และมอบหมายให้ กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณารายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเร่งรัดการลงทุนอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะแต่งตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อไป

- ให้กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของสำนักงานงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

(๖) นโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ มีมติรับทราบมาตรการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ โดยมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการการดำเนินงาน ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมได้ประสานและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพาณิชย์ สสว. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอมาตรการดังกล่าว แบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของ SMEs (Regular) ๒. การสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Start-up) ๓. การช่วยเหลือ SMEs ที่ประสบปัญหาทางธุรกิจ (Turn-around) ในการปรับแผนธุรกิจเป็นการเร่งด่วน และ ๔. การสร้างและพัฒนาปัจจัยสนับสนุน (Enabling Business)

ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าว จะมุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถที่เชื่อมโยงการดำเนินงาน ตั้งแต่การสร้างความเป็นเลิศในกระบวนการดำเนินงานของ SMEs การสร้างคุณค่าเพิ่มจากการต่อยอดและ

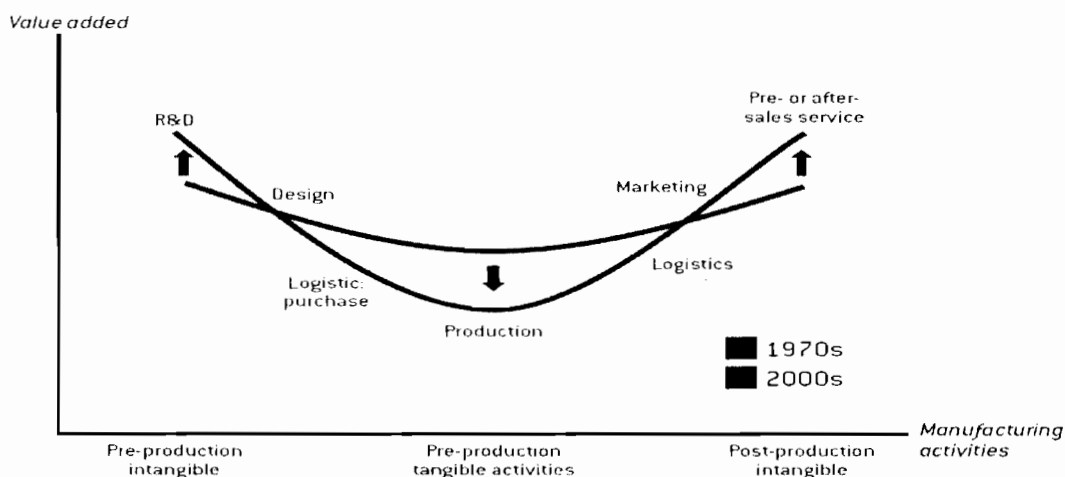
ใช้ประโยชน์งานวิจัยและเทคโนโลยี การพัฒนาการออกแบบ และการเสริมสภาพคล่องทางการเงินให้กับ SMEs

■ แนวคิดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมไทย

(๑) การขับเคลื่อนประเทศก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap)

จากการประมวลกรณีศึกษาและแนวทางการหลุดพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลางของประเทศต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการขับเคลื่อนประเทศให้ข้ามพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ได้แก่ การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันโดยการเพิ่มผลิตภาพ ควบคู่กับการปรับปรุงปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนา ทั้งนี้ จากกรณีศึกษาของต่างประเทศพบว่า เมื่อประเทศรายได้ปานกลางยกระดับไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วที่เศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยฐานความรู้สัดส่วนของภาคการผลิตจะเริ่มลดลงในขณะที่ภาคบริการจะมีส่วนแบ่งสูงสุด

โจทย์สำคัญของกระบวนการนี้สำหรับภาคอุตสาหกรรมไทย คือ การปรับกระบวนการที่ศูนย์หรือต่อยอดอุตสาหกรรมดั้งเดิมสู่กลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ที่เชื่อมโยงกับภาคบริการมากขึ้น เนื่องจากตามแนวคิดโค้งยิ้ม (Smile Curve) กระบวนการที่สร้างมูลค่าเพิ่มมากที่สุดไม่ใช่ขั้นตอนการผลิตสินค้าในขั้นกลางน้ำแต่เป็นการสร้างนวัตกรรมและการออกแบบในขั้นแรกเริ่มและการตลาดการค้า รวมถึงการให้บริการหลังการขายในขั้นปลายน้ำ^{๑๖}

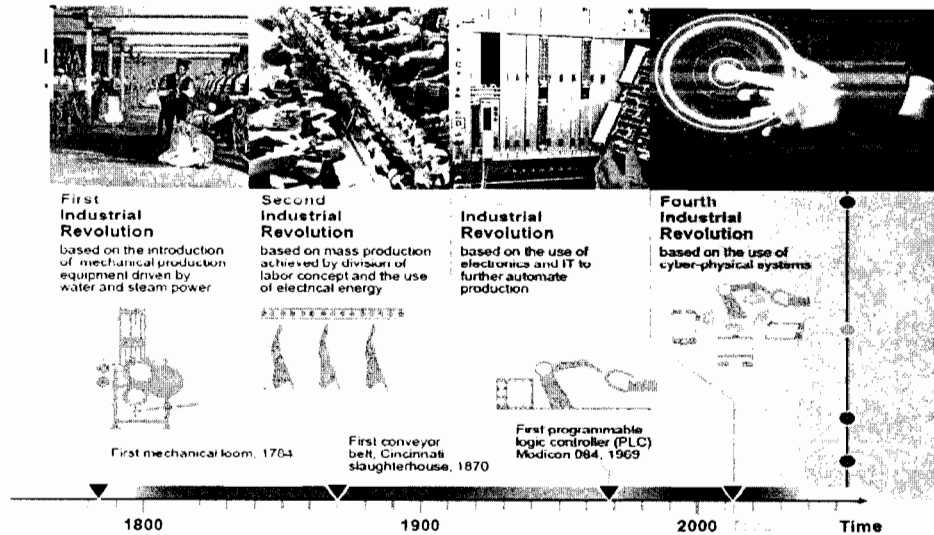

(๒) การปรับเปลี่ยนสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ หรือ Industry ๔.๐

ปัจจัยสนับสนุนสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ภาคอุตสาหกรรมไทย คือ การเพิ่มประสิทธิภาพภาคอุตสาหกรรมด้วยการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (STI) ควบคู่ไปกับการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เช่น ปัจจัยแวดล้อมด้าน STI ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ การวิจัยและพัฒนา (R&D) การพัฒนาศูนย์ทดสอบ/ศูนย์บ่มเพาะ/ศูนย์ออกแบบการพัฒนากำลังคน/แรงงานภาคอุตสาหกรรมการปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต/ห่วงโซ่อุปทานระดับภูมิภาค ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความพร้อมและศักยภาพด้าน STI ของประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) หรือเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรมได้

^{๑๖} รายงานการศึกษาโครงการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตไทย วิสัยทัศน์ใหม่สู่ AEC โดยมูลนิธิสถาบันวิจัยเศรษฐกิจการคลัง เสนอสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, พฤษภาคม ๒๕๕๘

ปัจจุบันมีแนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ หรือ Industry ๔.๐ ที่ผสมผสานของการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพในขณะที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้ด้วย อันจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของภาคอุตสาหกรรมไทยภายในไม่เกิน ๒๐ ปีข้างหน้า ภาคอุตสาหกรรมไทยจึงควรมีการเตรียมความพร้อมและกำหนดทิศทางของภาคอุตสาหกรรมให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมทั้งยกระดับผลิตภาพและนวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมไปพร้อมกัน

ที่มา : SIEMENS AG, ๒๕๕๘.

แนวคิด Industry ๔.๐ เป็นความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ (Information and Communication Technology : ICT) ในกระบวนการผลิตสินค้า ซึ่งจุดเด่นที่สำคัญคือ สามารถสร้างเครือข่ายเชื่อมต่อกับความต้องการผู้บริโภคกับผู้ผลิต เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการแบบอัตโนมัติ (Automation) กล่าวคือ สามารถผลิตสิ่งของหลากหลายรูปแบบได้ในเวลาเดียวกัน แทนการผลิตครั้งละจำนวนมาก ๆ ดังเช่นในปัจจุบัน และสามารถทำได้ทุกแห่งในโลกผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถขับเคลื่อนได้แม้ไม่มีผู้ควบคุม

นิยามของ Industry ๔.๐ คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เข้ามาใช้ในการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการผลิตหรือที่เรียกว่า Internet of Things (IoT) โดยมีหัวใจสำคัญ คือ การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยการควบคุม บริหารจัดการ และสามารถวิเคราะห์กระบวนการผลิตได้ทั้งกระบวนการแบบ Real Time ผ่านเครือข่ายที่ถูกเชื่อมต่อเข้าด้วยกัน (Value Network) โดยอุปกรณ์ทั้งหมดในเครือข่ายสามารถสื่อสารระหว่างกันและกัน (Machine to Machine : M to M) ต่างจากการเชื่อมโยงในปัจจุบันที่เป็นการเชื่อมโยงระหว่างจุดใดจุดหนึ่ง รวมถึงการบริหารข้อมูลจำนวนมหาศาลทั่วโลกโดยใช้เทคโนโลยี Big Data และ Cloud Computing เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ตั้งแต่เครื่องจักรในสายพานการผลิต คลังสินค้า จนถึงระบบเซ็นเซอร์ของอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เป็นเครือข่ายเดียวกัน โดยสามารถสื่อสารระหว่างกันได้ทั้งระบบและควบคุมกระบวนการทั้งหมดเป็นหนึ่งเดียว จึงไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพการผลิต ลดจำนวนแรงงาน ทั้งยังลดระยะเวลาในการดำเนินการได้อีกด้วย ซึ่งเป้าหมายหลักในการพัฒนาตามแนวทาง Industry ๔.๐ คือ ๑. Smart Factory (โรงงานอัจฉริยะ) ผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Cyber-physical System (CPS) ในกระบวนการผลิต โดยนำเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการสร้างเครือข่ายระหว่างอุปกรณ์และ

การบริการ จำลองและวิเคราะห์ข้อมูลภายในระบบเครือข่าย และส่งคำสั่งไปยังอุปกรณ์/เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตแบบ Real Time และ ๒. Customized Mass Production (การผลิตจำนวนมากตามความต้องการผู้บริโภค) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าในปริมาณมากแบบ Real time ลดระยะเวลาในการดำเนินการ รวมทั้งสามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการผู้บริโภคในรูปแบบ Production on Demand

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับแนวโน้มทิศทางเทคโนโลยีใหม่ ๙ เทคโนโลยีที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงรูปแบบกระบวนการผลิต ได้แก่

๑. ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) : คือ ชุมชนของชุดข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และซับซ้อน มีทั้งการบันทึกและจัดเก็บ การค้นหา การแบ่งปัน และการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทำให้ค้นหาข้อมูลได้ง่ายและปริมาณข้อมูลมีจำนวนมาก ทำให้ความได้เปรียบในการเข้าถึงข้อมูลจะหมดความสำคัญลง ความได้เปรียบในการแข่งขันจะเกิดจากความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ปริมาณมหาศาลให้เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมในปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

๒. หุ่นยนต์อัตโนมัติ (Autonomous Robots) มาเป็นผู้ช่วยในการผลิต : กำลังมีการพัฒนาและนำมาใช้ในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในการผลิตที่มีความเสี่ยงหรือมีความละเอียดมาก จนมนุษย์อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย

๓. การสร้างแบบจำลอง (Simulation) : เข้ามาช่วยป้องกันและประเมินความผิดพลาดลดโอกาสในการสูญเสียและบริหารจัดการความไม่แน่นอนล่วงหน้า

๔. การบูรณาการระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (System Integration) : ระบบบริหารจัดการที่แต่ละระบบจะมีการบูรณาการทุกทิศทาง (Horizontal and Vertical System Integration) โดยจะเกี่ยวพันและสนับสนุนซึ่งกันและกันแบบเป็นองค์รวม

๕. การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของสิ่งต่าง ๆ (Internet of Things : IoT) ที่ทำให้เป็นอุปกรณ์อัจฉริยะ : การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีโดยนำระบบอินเทอร์เน็ตมาเชื่อมต่อกระบวนการทำงานภายในให้สามารถแสดงผลข้อมูลเป็นปัจจุบัน (Real Time) ระบบการบริหารจัดการแต่ละระบบจะเชื่อมต่อกันด้วยดิจิทัลเทคโนโลยี สามารถโต้ตอบกับผู้ปฏิบัติงาน ซัพพลายเออร์ และลูกค้าได้ตลอดเวลา (Industrial IoT) ซึ่งเรียกว่า “Smart Factory”

๖. การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล (Cybersecurity) : เมื่อมีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในวงกว้าง การพัฒนาระบบความปลอดภัยในโลกไซเบอร์จะถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลสำคัญ (Cyber Security)

๗. การประมวลและเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ (Cloud Computing) : ระบบ Cloud จะเข้ามาแทนที่ระบบ Server โดยระบบ Cloud จะเป็นการทำงานร่วมกันของเซิร์ฟเวอร์จำนวนมาก ซึ่งระบบจะแบ่งชั้นการประมวลผลออกจากชั้น ๆ หากมีเซิร์ฟเวอร์ใดเสียหายจะสวิตซ์การทำงานไปยังเซิร์ฟเวอร์ตัวอื่นแทนโดยอัตโนมัติในทันที ทำให้สามารถทำงานได้ต่อเนื่อง ไม่ติดขัด อีกทั้งระบบสามารถจัดสรร CPU และ Memory ให้ตามจำนวนใช้งาน และแยกทรัพยากรกับผู้อื่นอย่างชัดเจน พร้อม Firewall ป้องกันระบบจากผู้ใช้อื่น

๘. การขึ้นรูปชิ้นงานด้วยเนื้อวัสดุ (Additive Manufacturing) : การผลิตจะมีความทันสมัย รวดเร็ว และตอบสนองความต้องการลูกค้าเฉพาะรายได้ในปริมาณมากหรือ Additive Manufacturing หรือ 3D Printing ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการผลิตชิ้นส่วน/อุปกรณ์ในหลากหลายสาขา อุตสาหกรรม อาทิ สิ่งทอ การแพทย์ อากาศยาน อุปกรณ์ วัสดุก่อสร้าง และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

๙. เทคโนโลยี Augmented Reality (AR) ที่ผสมผสานเอาโลกแห่งความเป็นจริงเข้ากับโลกเสมือนโดยผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ : เช่น ทีวี ๓ มิติ เครื่องเล่นเกม แว่นตา Google Glass ซึ่งเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าล้ำสมัยจะปรากฏในตลาดอยู่ตลอดเวลา เพื่อตอบสนองการใช้งานมากขึ้น สะดวกขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

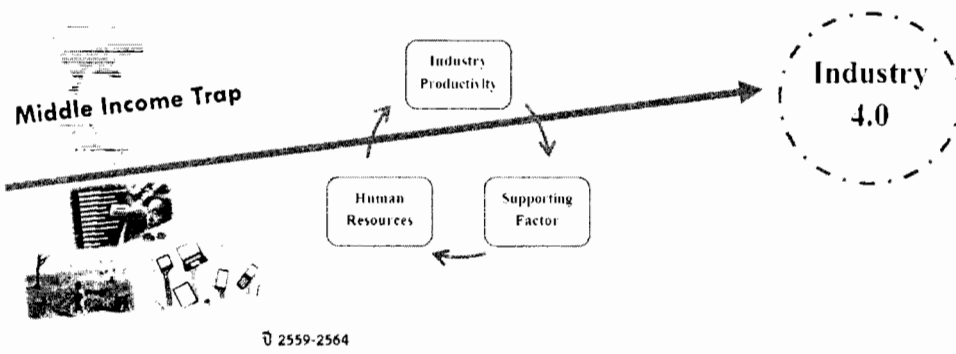
(๓) การเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพภาคอุตสาหกรรม (Productivity and Efficiency)

การเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพของภาคอุตสาหกรรมนับว่าเป็นกระบวนการสำคัญยิ่ง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมให้มีรากฐานที่เข้มแข็งภายใต้บริบทความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ยุค Industry ๔.๐ อันจะนำพาประเทศก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้อย่างยั่งยืนในระยะต่อไป ในการนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงจัดทำแผนแม่บทการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ (Productivity)^๗ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมไทย ซึ่งจะดำเนินการใน ๒ แนวทาง คือ ๑. การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพในกระบวนการทำงาน และ ๒. การยกระดับสินค้า/กระบวนการผลิตโดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (STI) หรือการเปลี่ยนฐานเทคโนโลยีใหม่ตามแนวคิด Industry ๔.๐

แผนแม่บทดังกล่าวจะมุ่งเน้นการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (HRD) การบริหารจัดการสมัยใหม่ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของปัจจัยแวดล้อม (Enabling Factors) เช่น กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ เข้ามาช่วยในการยกระดับประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรมตั้งแต่ระดับสถานประกอบการและเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถภาคอุตสาหกรรมให้รองรับกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ พร้อมให้ความสำคัญและสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยจะให้ความสำคัญกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP Contribution) และมีแนวโน้มการเติบโตในอนาคต

เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท Productivity ระยะที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงมีการกำหนด ๓ ยุทธศาสตร์หลักภายใต้แผนแม่บทฯ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมไทยโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และระบบบริหารจัดการสมัยใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การยกระดับผลิตภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะรอบด้าน สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมทั้งในปัจจุบันและอนาคต และยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพที่นำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน

^๗ แผนแม่บทการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรม ระยะที่ ๑ มีการดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๘

วัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมสู่ระดับคอร์โวลีที่ 3 ตามการจัดอันดับของ IMD (ปัจจุบันอันดับที่ 51 ไปสู่อันดับที่ 45 เป็นต้นไป ภายในปี 2564)

- กลุ่มเป้าหมาย**
1. สถานประกอบการ โดยให้ความสำคัญกับ SMEs
 2. บุคลากร และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

- เป้าประสงค์**
1. TFP ของภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการเติบโต 3% ต่อปี
 2. ผลิตภาพแรงงานของภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการเติบโต 5% ต่อปี
 3. มีความเข้าใจของบุคลากรในกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือ
 4. ความพึงพอใจเฉลี่ยต่อบริการภาครัฐไม่ต่ำกว่า 80%

ยุทธศาสตร์	ยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมให้โดยให้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและระบบบริหารจัดการสมัยใหม่	ยกระดับผลิตภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะระดับต้นตรงสอดคล้องกับเงื่อนไขของภาคอุตสาหกรรม	พัฒนาศักยภาพของปัจจัยแวดล้อม เพื่อสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพ
กลยุทธ์	1. สนับสนุนการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและผลิตภาพ 2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศและประยุกต์ใช้ 3. ส่งเสริมให้การผลิตมีกระบวนการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล 4. นำแนวคิดหรือ Innovation และ CIVIL อย่างเป็นระบบมาผลิต	1. ยกระดับผลิตภาพแรงงานให้แข่งขันได้กับมาตรฐานโลก 2. พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านผลิตภาพ 3. ส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการเรื่องการจัดการทรัพยากรและความเสี่ยง 4. พัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าสู่กระบวนการให้มีความรู้และทักษะด้านความรู้ ความสามารถและประสิทธิภาพ	1. การสร้าง Clusters ในท้องถิ่นชุมชน 2. การบริหารจัดการองค์กรภาครัฐและองค์รวมที่จะสอดคล้องกับบริบทภายในและภายนอกประเทศ 3. พัฒนาให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภาพในภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4. ส่งเสริมปัจจัยสนับสนุนในการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ สำหรับความคืบหน้าการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ณ ปัจจุบัน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้จัดประชุมหารือเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้แผนแม่บทการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ โดยเชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุม โดยขณะนี้มีข้อสรุปร่วมกัน คือ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อบูรณาการภายใต้แผนปฏิบัติการฯ โดยแบ่งเป็น ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑. **โครงการในลักษณะทั่วไป (Generic Projects)** ที่เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพในการผลิตเป็นการทั่วไป โดยมีสถาบันไทย-เยอรมัน (สทย.) สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (สพช.) สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (สรอ.) และสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สพว.) เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการและสนับสนุนการทำงานในรายสาขาอุตสาหกรรมในภาพรวม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาไปที่อุตสาหกรรมตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์

๒. **โครงการลักษณะเฉพาะ (Specific Projects)** ที่มุ่งเน้นดำเนินการตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ จำนวน ๖ คลัสเตอร์ ได้แก่ คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตร

ต่อสิ่งแวดล้อม คลัสเตอร์ดิจิทัล คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป และคลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม รวมทั้งสาขาอุตสาหกรรมอื่นที่สร้างความเข้มแข็งให้กับ ๖ คลัสเตอร์เป้าหมาย/ตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม (Diagnose Projects) พร้อมนี้ ได้เสนอให้จัดทำแผนที่นำทาง (Road Map) ในการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรมร่วมด้วย โดยมีสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (สสท.) สถาบันอาหาร (สอท.) สถาบันยานยนต์ (สยย.) สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (สฟอ.) สถาบันพลาสติก (สพต.) สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย (สสท.) สถาบันการก่อสร้างแห่งประเทศไทย (สกส.) และ สฟว. เป็นผู้ดูแลหลักในรายอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ แนวทางแก้ไข

จากการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์และปัญหาของภาคอุตสาหกรรมไทย แนวโน้มโลกที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย รวมทั้งแนวคิดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมไทย ทำให้ทราบถึงทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในอนาคตที่ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อรองรับโอกาสที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานศักยภาพของประเทศ ส่งเสริมการปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง และสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก แก้ไขปัญหาอุปสรรคและยกระดับปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาด้านต่าง ๆ ตลอดจนมุ่งสร้างความเชื่อมโยงการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่าทั้งภายในประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ภาคอุตสาหกรรมไทยในเวทีโลก และขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางตามเป้าหมายที่วางไว้ได้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็วและมีความยั่งยืน

ทั้งนี้ ในการวางแผนทางการแก้ไขและพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยภายใต้บริบทข้างต้น จำเป็นต้องกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาพรวม ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางในการกำหนดแผนการพัฒนาในระดับสาขาอุตสาหกรรมต่อไป โดยกรอบแนวทางดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

■ กรอบแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาพรวม

วิสัยทัศน์ : ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมสร้างมูลค่า (Value Creation Industries)

เป้าหมาย : ภาคอุตสาหกรรมไทยเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่การเป็นประเทศรายได้สูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ :

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สร้างมูลค่าและตอบสนองกระแสโลก

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมสร้างมูลค่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม/ผลิตภัณฑ์อนาคต (อุตสาหกรรม/ผลิตภัณฑ์ที่ต่อยอดจากอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและตอบสนองแนวโน้มโลก) โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (STI)

กลยุทธ์ของยุทธศาสตร์ที่ ๑

๑. การเพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D)

ศักยภาพด้านการวิจัยและพัฒนาถือเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมดั้งเดิมสู่อุตสาหกรรมอนาคตที่ตอบสนองต่อกระแสโลก ดังนั้น ในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมสร้างคุณค่าจึงจำเป็นต้องยกระดับศักยภาพด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งยังเป็นจุดอ่อนของภาคอุตสาหกรรมไทย ทั้งในด้าน Hardware เช่น การจัดตั้ง/พัฒนาห้องปฏิบัติการ ศูนย์ทดสอบ ศูนย์บ่มเพาะ

และออกแบบผลิตภัณฑ์ และ ด้าน Software เช่น การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยกลางเพื่อผลักดันการนำผลการศึกษาวิจัยมาสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยพัฒนา การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคตตั้งแต่การวิจัยพัฒนาในระดับ Lab Scale จนถึงการขยายผล (Scale up) สู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ในลักษณะการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

- สนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต ในลักษณะการร่วมดำเนินการระหว่างภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม (ร่วมกำหนดผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ร่วมวิจัยพัฒนา ร่วมลงทุน)
 - พัฒนาระบบบริหารจัดการงานศึกษาวิจัยกลาง เพื่อผลักดันให้เกิดการนำผลการศึกษาวิจัยมาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
 - จัดตั้ง/พัฒนาศูนย์บ่มเพาะออกแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ สำหรับอุตสาหกรรมอนาคต
 - พัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม สำหรับอุตสาหกรรมอนาคต
- เช่น ห้องปฏิบัติการ ศูนย์ทดสอบกลาง ระบบข้อมูลสารสนเทศ บุคลากร

๒. การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมอนาคต

การลงทุนในอุตสาหกรรมอนาคตจะเกิดขึ้นได้ย่อมต้องอาศัยปัจจัยเอื้อทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน โดยใช้มาตรการทางภาษีและกลไกการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อกระตุ้นอุปสงค์ภายในประเทศต่อผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ในขณะเดียวกัน ในด้านอุปทาน เนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตบางประเภทจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ เทคโนโลยี รวมถึงเงินลงทุนจากต่างประเทศ ภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ภายใต้เงื่อนไขในการถ่ายโอนเทคโนโลยีโดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมอนาคตที่ภาคอุตสาหกรรมไทยมีศักยภาพที่จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายการผลิตในระดับสากล/มีข้อได้เปรียบในด้านปัจจัยการผลิต เช่น อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน อุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์การแพทย์ เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงาน

- กระตุ้นอุปสงค์ในผลิตภัณฑ์เป้าหมาย โดยใช้มาตรการทางภาษีและกลไกการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
- ส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมอนาคตที่ภาคอุตสาหกรรมไทยมีศักยภาพในเครือข่ายการผลิตระดับสากล โดยให้สิทธิประโยชน์ชั่งจูงการลงทุนพร้อมกำหนดเงื่อนไขในการถ่ายโอนเทคโนโลยี (ทั้งการลงทุนผลิต และการลงทุนตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนา/การออกแบบ)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพื่อรักษาระดับการผลิตและการส่งออกของกลุ่มอุตสาหกรรมดั้งเดิมที่เป็นฐานรายได้ของประเทศรวมถึงเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไทยที่ไม่สามารถแข่งขันได้ให้มีศักยภาพในการแข่งขัน ผ่านมาตรการที่เหมาะสมในแต่ละสาขาอุตสาหกรรม

กลยุทธ์ของยุทธศาสตร์ที่ ๒

๑. การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ของภาคอุตสาหกรรม

การเพิ่มผลิตภาพเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับภาคอุตสาหกรรมไทยและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมในระยะยาว โดยใช้ปัจจัยภายในเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาซึ่งจะทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน การเพิ่มผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรมจะมุ่งเน้นการดำเนินงานใน ๓ ส่วน

คือ การเพิ่มผลิตภาพสถานประกอบการโดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และระบบบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต การเพิ่มผลิตภาพแรงงานภาคอุตสาหกรรมโดยการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาแรงงานให้มีทักษะมากกว่า ๑ ด้าน (Multi-Functional Skill) รวมทั้งการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและทดแทนแรงงาน ซึ่งถือเป็นการปรับกระบวนการผลิตสู่ Industry ๔.๐

แนวทางการดำเนินงาน

- เพิ่มผลิตภาพสถานประกอบการผ่านระบบการวินิจฉัย/ให้คำปรึกษาแนะนำ โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม และระบบบริหารจัดการสมัยใหม่
- สนับสนุนการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานภาคอุตสาหกรรม
- ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๒. การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้อุตสาหกรรมไทยเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับโรงงาน ผ่านโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว และระดับเมืองผ่านโครงการภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่มีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมหนาแน่นเป็นพื้นที่นำร่อง

แนวทางการดำเนินงาน

- ส่งเสริมอุตสาหกรรม (ระดับโรงงาน) เข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว
- ดำเนินการตามแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

๓. การพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการยกระดับความสามารถการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม

การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องมีการพัฒนาปัจจัยแวดล้อม (Enabling Factor) ที่เอื้ออำนวย โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยเอื้อที่จะส่งผลให้การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ Intelligence เพื่อการจัดการ Big Data สำหรับภาคอุตสาหกรรม การปรับปรุงกลไกการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เอื้อต่อการประกอบการอุตสาหกรรม ตลอดจนพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน เช่น อุตสาหกรรมแร่ เครื่องจักรกล แม่พิมพ์ ระบบ Automation เพื่อทดแทนการนำเข้า

แนวทางการดำเนินงาน

- จัดตั้งศูนย์ Intelligence เพื่อการจัดการ Big Data สำหรับภาคอุตสาหกรรม
- ปรับปรุงกฎระเบียบ/กลไกภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม (เช่น การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การใช้มาตรการจูงใจทางภาษีสำหรับอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในประเทศ)
- พัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน เช่น อุตสาหกรรมแร่ เครื่องจักรกล แม่พิมพ์ ระบบ Automation เพื่อทดแทนการนำเข้า

๔. การพัฒนาความเชื่อมโยงอุตสาหกรรม

การปรับโครงสร้างสู่อุตสาหกรรมสร้างคุณค่า จำเป็นต้องอาศัยการส่งเสริม สนับสนุนความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมในมิติต่าง ๆ ทั้งการเชื่อมโยงภายในอุตสาหกรรม การเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรม การเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุปทาน การเชื่อมโยงในเชิงพื้นที่ ตลอดจนการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับต่างประเทศโดยเฉพาะกับประเทศในภูมิภาคเพื่อใช้ประโยชน์จากข้อได้เปรียบต่าง ๆ อันจะนำมาซึ่งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมตามแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์

แนวทางการดำเนินงาน

- ส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิต/การตลาด ตลอดห่วงโซ่อุปทานโดยใช้ดิจิทัล
- จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการค้าและการลงทุนในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพื่อการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมโดยให้ไทยเป็นศูนย์กลางในภูมิภาค
- สนับสนุนการจัดตั้งคลัสเตอร์อุตสาหกรรมในพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมทั้งเชื่อมโยงคลัสเตอร์อุตสาหกรรมไทยกับประเทศในภูมิภาค
- ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ (ในอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพในการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตระดับสากล)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจชุมชน (OTOP)

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพื่อกระจายรายได้และสร้างการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ของยุทธศาสตร์ที่ ๓

๑. การยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการเดิม

มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อยกระดับผู้ประกอบการ SMEs และ OTOP ของไทย ให้มีศักยภาพมากขึ้น ทั้งในส่วนของตัวผู้ประกอบการเอง โดยการพัฒนาผู้ประกอบการให้มีความเชี่ยวชาญอย่างครบวงจรตั้งแต่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิต การค้าและการตลาด ด้านการสนับสนุนทางการเงินโดยการจัดตั้งกองทุนนวัตกรรมสำหรับ SMEs ที่ผลิตบนฐานเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการเพิ่มมูลค่าจากการยกระดับมาตรฐานและสร้างความแตกต่างเชิงการออกแบบและนวัตกรรมบนจุดแข็งด้านทรัพยากรภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์การพัฒนาด้านการตลาด โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการทำตลาดโดยใช้ดิจิทัล การจัดตั้งศูนย์จำหน่ายและกระจายสินค้า OTOP สำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศอาเซียน เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการขยายและเชื่อมโยงการผลิต/การตลาดระหว่างผู้ประกอบการไทยกับประเทศอื่นในภูมิภาค ตลอดจนการพัฒนากระบวนการและระบบส่งต่อผู้ประกอบการไปยังหน่วยงานที่มีความสามารถเฉพาะทางเพื่อให้การสนับสนุน SMEs เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพครบวงจร

แนวทางการดำเนินงาน

- พัฒนาผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสู่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและการค้า ที่มีความเชี่ยวชาญครบวงจร (พัฒนา-ผลิต-ตลาด)
- ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงออกแบบและนวัตกรรม
- พัฒนาการตลาดดิจิทัลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs/OTOP
- พัฒนาศูนย์จำหน่ายและกระจายสินค้าสินค้า OTOP สำหรับนักท่องเที่ยวในประเทศกลุ่มอาเซียน

- พัฒนาระบบวินิจฉัยสถานประกอบการและระบบส่งต่อผู้ประกอบการไปยังหน่วยงานที่มีความสามารถเฉพาะทาง

๒. การสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิงนวัตกรรม (Start-up)

นอกจากการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการเดิมแล้ว ยังจำเป็นต้องสร้างผู้ประกอบการใหม่ในลักษณะต่าง ๆ เช่น การสร้างผู้ประกอบการใหม่ที่ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นพื้นฐาน (Technopreneur/ Innovative Entrepreneur) ผ่านการบ่มเพาะอย่างเป็นระบบและครบวงจร เพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้จากงานวิจัยมาสู่โลกธุรกิจ โดยผู้ประกอบการใหม่อาจเป็นตัวนักวิจัยเองหรือเป็นบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจจะนำเอาผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ การพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ในพื้นที่ภูมิภาค (Super SMEs) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความศักยภาพและมีความสนใจทำธุรกิจแต่ยังขาดเงินทุนหรือการพัฒนาต่อยอดผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย/ วิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นผู้ประกอบการ SMEs การส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจผ่านการระดมทุนจากมวลชน (Crowdfunding)/ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมและเชื่อมโยงกับบริษัทขนาดใหญ่ในเชิงการสร้างควมรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในประเทศกลุ่ม AEC เพื่อขยายตลาดสินค้าสำหรับ Start-up

แนวทางการดำเนินงาน

- สร้างผู้ประกอบการใหม่ที่ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นพื้นฐาน (Technopreneur/ Innovative Entrepreneur) ผ่านการบ่มเพาะอย่างเป็นระบบและครบวงจร
- พัฒนาผู้ประกอบการใหม่ที่มีศักยภาพในพื้นที่ภูมิภาค (Super SMEs)
- ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจผ่านการระดมทุนจากมวลชน (Crowdfunding)/ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital)
- ส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprises) โดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี และเชื่อมโยง Social Enterprises และสหกรณ์กับบริษัทขนาดใหญ่ในเชิง CSR
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อขยายตลาดสินค้าสำหรับ Start-up

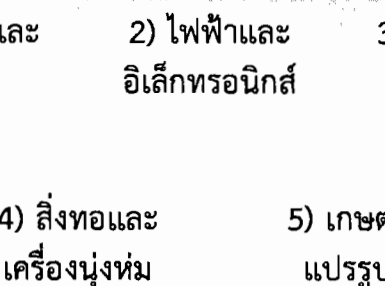
ภาพแสดงสรุปกรอบแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาพรวม

▪ **แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก**

จากกรอบแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในภาพรวมที่มุ่งขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมไทยให้ป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่การเป็นประเทศรายได้สูงผ่าน ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สร้างมูลค่าและตอบสนองกระแสโลก ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน และยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม นั้น

ในการกำหนดแผนการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลักของประเทศไทย ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกรอบแนวทางข้างต้น โดยอุตสาหกรรมสาขาหลักที่มีศักยภาพของประเทศ เป็นอุตสาหกรรมรากฐานสำคัญและเชื่อมโยงกับหลากหลายอุตสาหกรรมต่อเนื่องในห่วงโซ่มูลค่า รวมทั้งสามารถพัฒนาต่อยอดและเพิ่มมูลค่าสู่อุตสาหกรรมที่ตอบโจทย์กระแสโลกได้ ประกอบด้วย ๕ สาขาหลัก ได้แก่ (๑) ยานยนต์และชิ้นส่วน (๒) ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (๓) ปิโตรเคมีและพลาสติก (๔) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และ (๕) เกษตรแปรรูป ดังนี้

-
- 1) ยานยนต์และ
ชิ้นส่วน
- 2) ไฟฟ้าและ
อิเล็กทรอนิกส์
- 3) ปิโตรเคมีและ
พลาสติก
- 4) สิ่งทอและ
เครื่องนุ่งห่ม
- 5) เกษตร
แปรรูป

(๑) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน

- สถานภาพของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน

ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตของผู้ประกอบการยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ชั้นนำจากทั่วโลก ในปี ๒๕๕๖ เป็นฐานการผลิตรถยนต์อันดับที่ ๙ ของโลก และเป็นอันดับ ๑ ของภูมิภาคอาเซียนเป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตรถยนต์ ๑๘ บริษัท ผู้ผลิตรถจักรยานยนต์ ๗ บริษัท และผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์มากกว่า ๒,๓๐๐ ราย รวมทั้งมีการจ้างงานในประเทศกว่า ๖๐๐,๐๐๐ คนและในปี ๒๕๕๗ มีการผลิตรถยนต์ ๑,๘๘๐,๐๐๗ คัน โดยคิดเป็นสัดส่วนการจำหน่ายในประเทศต่อการส่งออก ร้อยละ ๕๐ : ๕๐ และสินค้ายานยนต์มีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของประเทศเป็นระยะเวลาติดต่อกัน ๓ ปี โดยปี ๒๕๕๗ มีมูลค่า ๗๘๙,๒๓๕ ล้านบาท ปัจจุบันประเทศไทยมี Product Champion ๓ ประเภท ได้แก่ รถปิคอัพ Eco-car และรถจักรยานยนต์มี Supply Chain ขนาดใหญ่ เนื่องจากมีอุตสาหกรรมสนับสนุนและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจำนวนมาก

แนวโน้มของโลกาภิวัตน์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการผลิตที่ขยายขอบเขตออกไปทั่วโลก พร้อมกับการเปลี่ยนโครงสร้างของการผลิต การขยายตัวทั้งในด้านการค้าในตลาดโลก การเคลื่อนย้ายเงินลงทุน พร้อมกับการเปิดเสรีได้แผ่ขยายไปทั่วทุกภูมิภาค และบทบาททางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่มากขึ้นของประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง เช่น จีน อินเดีย ประกอบกับการผันผวนของราคาพลังงานและปัญหาโลกร้อน (Global Warming) ในขณะที่เส้นทางการพัฒนาเทคโนโลยีของโลกมุ่งไปสู่ยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า ปัจจัยเหล่านี้มีนัยสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยซึ่งเป็นฐานการผลิตยานยนต์ด้วย ดังนั้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความสามารถในการต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มได้ในอนาคต จึงต้องมีการวางทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยที่ชัดเจนในการเป็นฐานการผลิตที่ยั่งยืน โดยการผลิตรถยนต์ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาโลก ยานยนต์ที่มีคุณสมบัติเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และมีความปลอดภัย หรือการมุ่งไปสู่ Sustainable Mobility และยานยนต์ที่ใช้เทคโนโลยีสูง เพื่อไปสู่ยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า

- แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน

๑. การชี้ทิศทางและสร้างโอกาส : เพื่อการวางทิศทาง การพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยที่ชัดเจน เพื่อรองรับพัฒนาการของเศรษฐกิจสังคมและวิถีชีวิตยุคใหม่ และสอดคล้องกับโลกในยุคปัจจุบัน และเพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการไทย

๒. การพัฒนามาตรฐานและการวิจัย : เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านปัญญาให้กับอุตสาหกรรมไทยที่ต้องพัฒนาและแข่งขันได้บนฐานความรู้ และสอดคล้องกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลกที่จะเข้าสู่ยุคสังคมที่เน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตมากขึ้น

๓. การยกระดับบุคลากรและผู้ประกอบการ : เพื่อคงไว้ซึ่งขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ทั้งนี้ เพื่อผลักดันให้เกิดคลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน จะดำเนินการตามมาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วนตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ดังนี้

แนวทางการพัฒนา อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
๑) <u>การชี้ทิศทางสร้างโอกาส</u>				
- ส่งเสริมการลงทุนในกิจการการผลิตยานยนต์ที่ “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย” เช่น กิจการผลิต/ประกอบรถยนต์โดยสารไฟฟ้าโดยใช้มาตรการภาษี		↔		กค./ กระทรวงอุตสาหกรรม / สกท.
๒) <u>การพัฒนามาตรฐานและการวิจัย</u>				
- กำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์โดยสารไฟฟ้า		↔		กระทรวงอุตสาหกรรม (สมอ.)/ สยย./ สภาคมนยานยนต์ไฟฟ้าแห่งประเทศไทย
- จัดตั้งศูนย์ทดสอบและวิจัยยานยนต์ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างรวดเร็ว		↔		กระทรวงอุตสาหกรรม (สมอ.)/ สงป./ สยย.
๓) <u>การยกระดับบุคลากรและผู้ประกอบการ</u>				
- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน โดยการพัฒนาศักยภาพในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน (Human Resource Development) ระดับผู้ปฏิบัติการ และวิศวกร ในด้านการผลิต การวิจัยและพัฒนา และด้านการทดสอบ		↔		กระทรวงอุตสาหกรรม/ สยย.

แนวทางการพัฒนา อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน	ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก
- สร้างโครงข่ายความร่วมมือระหว่าง ผู้ประกอบการรถยนต์ และผู้ผลิตชิ้นส่วน โดยให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมใน ขั้นตอนการออกแบบชิ้นส่วนของรถยนต์ รุ่นใหม่		←————→		ผู้ประกอบการ/ กระทรวงอุตสาหกรรม

(๒) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

- สถานภาพของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ไทยเป็นฐานการผลิตและเครือข่ายการผลิตที่สำคัญของโลก เช่น HDD/เครื่องปรับอากาศ (อันดับที่ ๒ ของโลก) และ ตู้เย็น/เครื่องซักผ้า (อันดับที่ ๔ ของโลก) แต่ปัจจุบันไทยเริ่มสูญเสียความสามารถในการแข่งขันเนื่องจากอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นการประกอบ (Assembly) ทำให้ต้องแข่งขันกับผู้ผลิตที่มีความได้เปรียบด้านต้นทุน ซึ่งไทยมีต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงมีการย้ายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เช่น เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็ก

นอกจากนี้ ในช่วงที่ผ่านมา สินค้าไทยแทบไม่มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ทำให้ไทยมีการผลิตสินค้าที่โลกต้องการน้อยลง ส่งผลให้การส่งออกตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ มีขยายตัวค่อนข้างน้อยเฉลี่ยร้อยละ ๑ ต่อปี ดังนั้น อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จำเป็นต้องมีการปฏิรูปอุตสาหกรรมให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่อยู่ในกระแสความต้องการของโลก และส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ ๆ ที่ทันสมัย

- แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

วิสัยทัศน์ : มุ่งสู่การเป็นเครือข่ายการผลิตของโลกที่เข้มแข็งและยั่งยืน (Global Supply Chain Network) ก้าวขึ้นเป็นประเทศผู้ผลิตชั้นนำอันดับที่ ๒ ของอาเซียน

เป้าหมาย :

๑. การพัฒนาจากการรับจ้างประกอบ (OEM) ไปสู่การผลิตที่มีศักยภาพในการพัฒนาสินค้าได้ด้วยตนเอง (ODM)

๒. การเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่แล้วให้คงความสามารถในการแข่งขันได้ต่อไป

๓. การสร้างให้เกิดฐานการผลิตอุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพในอนาคตให้เป็นตัวนำในการพัฒนาอุตสาหกรรม เช่น การผลิต Microelectronics สำหรับใช้ใน Smartphones/Wearable การผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคม เครื่องใช้ไฟฟ้าที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet of Things) และการผลิตระบบสมองกลฝังตัว (Embedded System) เป็นต้น

๔. การสร้างเครือข่ายคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน :

๑. การเชื่อมโยงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการผลิตโลก

- มีมาตรการจูงใจ (มาตรการทางภาษี) ให้ใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศทดแทนการนำเข้า

- สนับสนุนการจัดซื้อของภาครัฐให้ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทย รวมทั้งสินค้านวัตกรรมของไทย
- ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงและขยายฐานการผลิตอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น เพื่อรักษาฐานการผลิตเดิมให้คงอยู่ในไทยต่อไป เช่น Storage/Cloud Computing อุปกรณ์โทรคมนาคม
- สร้างเครือข่ายพันธมิตรธุรกิจ (Strategic Partnerships) กับบริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศ
- สร้างการยอมรับ/ภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าไทย

๒. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- นำงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในภาคอุตสาหกรรม เช่น Inverter ที่ใช้ในเครื่องปรับอากาศ
- ออกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และมีกลไกการติดตามตรวจสอบมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ
- จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบมาตรฐาน เช่น ห้องปฏิบัติการทดสอบไฟฟ้ากำลัง (ปัจจุบันผู้ผลิตไทยต้องส่งออกไปทดสอบต่างประเทศ)
- ดึงดูดให้บริษัทต่างชาติตั้งศูนย์วิจัยพัฒนา/ออกแบบในไทย
- เพิ่มหลักสูตร Electronic Design ในสถาบันการศึกษา
- จัดทำ Road Map การวิจัยพัฒนา/ออกแบบผลิตภัณฑ์เป้าหมาย หรือเทคโนโลยีหลักสำหรับอนาคตร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ เอกชน และหน่วยวิจัย เช่น อุปกรณ์โทรคมนาคม อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน
- สร้างให้เกิดกลไกการเชื่อมโยง/การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ผลิตไทย
- จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบรองรับการวิจัยพัฒนา เช่น Prototyping Lab (ลักษณะ Shared Service)

(๓) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติก

- สถานภาพของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติก

๑. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี

อุตสาหกรรมปิโตรเคมี เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญมากต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยถึง ๔.๐๘ แสนล้านบาท มีการส่งออกรวมของผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นต้น ขั้นกลาง และขั้นปลาย รวม ๓.๐๒ แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๒ ของการส่งออกทั้งหมดของประเทศไทย และอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยจะมีการปรับตัวตามการคาดการณ์การขยายตัวของ GDP และอุตสาหกรรมต่อเนื่องหรือคิดเทียบเป็นปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีจึงเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้านของการสร้างรายได้ให้กับประเทศ และถือว่าเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานของอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยประสบความสำเร็จอย่างมากในการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี แต่ในสภาวะแวดล้อมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปมาก ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และจากความจำเป็นที่ประเทศต้องเติบโต

ไปข้างหน้าทั้งในเรื่องของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จึงได้มีการวางแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของประเทศ เพื่อเป็นกรอบแนวทางของการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทย

๒. อุตสาหกรรมพลาสติก

ปี ๒๕๕๗ ประเทศไทยมีอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติก ที่ตอบสนองความต้องการภายในประเทศมีมูลค่า ๕๒๐,๑๖๗ ล้านบาท โดยอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกหลักของประเทศไทย คือ อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์พลาสติกมีมูลค่า ๑๗๖,๗๖๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๔ ของมูลค่ารวมในอุตสาหกรรม ใช้เม็ดพลาสติกในกระบวนการแปรรูปกว่า ๔.๕ ล้านตัน เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมอาหาร รองลงมาคือ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีมูลค่า ๙๑,๐๔๑ ล้านบาท และอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างมีมูลค่า ๗๘,๑๙๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๘ และ ๑๕ ของมูลค่ารวมในอุตสาหกรรม ตามลำดับ

อุตสาหกรรมพลาสติกไทยเติบโตมากกว่า ๖๐ ปี มีสถานะเป็นผู้นำในภูมิภาคอาเซียน สะท้อนจากที่ไทยมีมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์เป็นลำดับที่ ๑ และมีการใช้เม็ดพลาสติกในการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกเป็นลำดับที่ ๑ ด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ไทยผลิตยังคงเป็นผลิตภัณฑ์พลาสติกทั่วไป (Commodity Product) เป็นหลักซึ่งมีมูลค่าเพิ่มต่ำ สะท้อนให้เห็นได้จากมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกต่อหน่วยของไทยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

อย่างไรก็ตาม การเติบโตของอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยที่ผ่านมา เน้นการผลิตเพื่อสนับสนุนตลาดภายในประเทศเป็นหลัก มีการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๓ ของการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกภายในประเทศทั้งหมด

- แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติก

๑. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี

วิสัยทัศน์การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทย กำหนดให้ “ไทยเป็นฐานการผลิตปิโตรเคมีมูลค่าเพิ่มสูงของภูมิภาค และมุ่งสู่การเป็น Specialty Product และขยายการลงทุนสู่สากล”

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทย

๑. ส่งเสริมกระบวนการผลิตปิโตรเคมีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยเร่งดำเนินการตาม

แนวทางและแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

- ผลักดันให้เกิดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในพื้นที่ตั้งอุตสาหกรรมปิโตรเคมี
- พัฒนาอุตสาหกรรมให้อยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน

๒. ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อมุ่งสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและเป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม

- ผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงของภูมิภาค ได้แก่ ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพที่ครบวงจร

- การผลิต Specialty Products และพัฒนากระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การลงทุนด้านเทคโนโลยี และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อมุ่งสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ใช้งานวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือในการสร้างความต้องการ เพื่อคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ

๔. สนับสนุนการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ

- ส่งเสริมให้เกิดการขยายการค้าและการลงทุนปีโตรเคมีในต่างประเทศ
- ผลักดันและเป็นผู้ดำเนินการเจรจาหรือดำเนินการค้าและการลงทุนต่างประเทศ
- ทบทวนกฎหมาย กฎระเบียบ และสิทธิประโยชน์ในการขยายการค้าและการลงทุน

ให้เหมาะสม

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในประเทศและภูมิภาค

ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงาน คือ ผลักดันแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอกช.) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทย

๒. อุตสาหกรรมพลาสติก

แม้ไทยจะเป็นผู้นำในอาเซียน หากแต่การแข่งขันในตลาดมีความรุนแรงมากขึ้น ประเทศคู่แข่งมีการเติบโตที่รวดเร็ว เพื่อให้เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็วโดยไม่พึ่งพาเฉพาะตลาดในประเทศ จึงนำไปสู่วิสัยทัศน์ของอุตสาหกรรมพลาสติกที่เน้นความเป็นสากลมากขึ้น “Internationalize Thai Plastics Converter” โดยผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติกไทยจะต้องดำเนินงานเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทั้งในด้านผู้ส่งออกด้านผู้ค้า และด้านผู้ลงทุน ในตลาดโลกด้วย ดังนี้

ผู้ส่งออกและผู้ค้า : ไทยต้องมีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น ผู้ประกอบการต้องมีขนาดใหญ่ขึ้นสามารถผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูงขึ้น และต้องสร้างภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยให้เป็นที่ยอมรับในสากลและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ผู้ลงทุน : ในตลาดอาเซียนมีการขยายตัวของความต้องการผลิตภัณฑ์พลาสติกทั่วไปในอัตราสูงและมีแรงงานเพียงพอ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยสามารถขยายการลงทุนสู่ประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ ซึ่งจะเป็นการสร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทยในเวทีโลกได้เช่นกัน

วิสัยทัศน์การพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกไทย สู่ “Internationalize Thai Plastics Converter” แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกไทย ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๔ มีดังนี้

๑. การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมพลาสติกไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

- ส่งเสริมการปรับตัวสู่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่
- ส่งเสริมการลงทุนในเขตพื้นที่ชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน

๒. การยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยสู่ตลาดมูลค่าสูง

- ส่งเสริมนวัตกรรม เทคโนโลยีและการออกแบบผลิตภัณฑ์พลาสติก
- ส่งเสริมโอกาสทางการตลาดของผลิตภัณฑ์พลาสติกมูลค่าสูง

๓. การพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกไทยควบคู่สิ่งแวดล้อม

- พัฒนาเทคโนโลยีและการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาเทคโนโลยีพลาสติกชีวภาพและส่งเสริมตลาดผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ

๔. ส่งเสริมกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติก Product Champion ของประเทศไทย เพื่อรองรับรูปแบบ

ความต้องการสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปของตลาดโลก โดยมีกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติก Product Champion จำนวน ๓ กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่

- กลุ่มบรรจุภัณฑ์พลาสติกฟังก์ชันนอลสำหรับบรรจุอาหาร (Plastics Functional Packaging for Food)

- กลุ่มวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ (Medical Supplies/Medical Devices)

- กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ (Bioplastics)

ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงาน คือ ผลักดันแผนปฏิบัติการภายใต้แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกเพื่ออนาคต พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔ (ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอกช.) เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดย กอกช. มีมติให้จัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้กรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกต่อไป)

(๔) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

- สถานภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เป็นสาขาอุตสาหกรรมสำคัญที่อยู่คู่กับการพัฒนาประเทศไทย มานานกว่า ๗๐ ปี เป็นอุตสาหกรรมแรก ๆ ของประเทศที่นำการเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจจากเกษตรมาสู่อุตสาหกรรม สร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างต่อเนื่องประมาณปีละ ๗,๕๐๐ ล้านบาทหรือร้อยละ ๑๕ ของจีดีพี โดยที่ผ่านมามีการขยายตัวภายใต้แรงกดดันความเสี่ยงจากข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ ตั้งแต่การเจรจา GATT รอบอุรุกวัย จนถึงการขยายระยะเวลากำหนดโควตาการนำเข้าภายใต้ WTO ส่งผลให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจบนฐานความเสี่ยงต่ำจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ พร้อมกับการยกเลิกระบบโควตานำเข้าสิ่งทอของโลก ทำให้เกิดการค้าเสรีสิ่งทอที่ประเทศต่าง ๆ จะต้องแข่งขันกันด้วยความสามารถอย่างแท้จริง ดังนั้น โครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยจึงเกิดการปรับตัวขนานใหญ่ โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๘ เป็นช่วงหนึ่งทศวรรษที่ไร้ทิศทาง ภาคเอกชนจำนวนมากต้องเลิกกิจการ และขยายกิจการสู่อุตสาหกรรมภูมิภาค บางรายเปลี่ยนธุรกิจหลักจากอุตสาหกรรมการผลิตเป็นการค้า คงเหลือแต่ธุรกิจขนาดใหญ่ที่แข่งขันได้ในเชิงขนาดของเงินทุน และธุรกิจขนาดเล็กที่คงอยู่ด้วยต้นทุนดำเนินการที่ต่ำ ส่วนธุรกิจขนาดกลางที่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความหลากหลายและการเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานกำลังจะล่มสลายไป โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังคงดำเนินต่อไปในปัจจุบันอย่างขาดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนที่จะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีการเติบโตครั้งใหม่ในบริบทใหม่ ซึ่งจะทำให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรมจากการตั้งรับเป็นห่วงโซ่อุปทานเชิงรุกที่ชัดเจน

- แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

๑.๑ Functional Textile : ส่งเสริมการผลิตเส้นใยจากวัสดุการเกษตรและเส้นใยที่มีคุณสมบัติพิเศษ ตลอดจนด้ายและผ้าผืนคุณภาพสูง/มีคุณสมบัติพิเศษ เพื่อสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

๑.๒ ฟอกย้อมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : ส่งเสริมอุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ ที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเดิมปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑.๓ Sourcing Hub of ASEAN : ส่งเสริมให้บริษัท Sourcing เข้ามาตั้งฐานในไทย รวมทั้งสนับสนุนให้จัดงาน Fair วัตถุประสงค์ระดับโลกในไทยเพื่อตลาดอาเซียน เช่น งาน Premier Vision, Intertextile, Techtex, Hemitex

๑.๔ สถาบันแฟชั่นระดับโลก : ส่งเสริมให้มาตั้งสาขาและเปิดสอบระดับปริญญาในไทย เช่น FIT New York, NC State, London Collage of Fashion, IFM Paris, Bunka Tokyo เพื่อเป็นแม่เหล็กดึงดูด Brand ระดับโลก และสร้างบุคลากรไทยที่จะสามารถทำงานกับผู้ซื้อรายใหญ่ของโลกได้

๒. ผลักดันยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔
ประเด็นยุทธศาสตร์ :

(๑) ปฏิรูปโครงสร้างอุตสาหกรรม จากแยกกันตั้งรับเป็นโซ่อุปทานเชิงรุก (Structural Reform : from Reactive to Proactive Supply Chain)

(๒) เปลี่ยนแนวทางการพัฒนา จากการผลักดันอุปทานเป็นการสร้างอุปสงค์ (Rethink Development Approach : from Supply Push to Demand Creation)

เป้าหมายยุทธศาสตร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

(๑) พัฒนารุงเทพมหานครให้เป็น ๑ ใน ๓ Fashion Capital of Asia ที่มีอิทธิพลทางวัฒนธรรมร่วมสมัย และได้รับการอ้างอิงจากอุตสาหกรรมแฟชั่นโลก มีองค์ประกอบการเป็นเมืองแฟชั่นที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย

- ผู้บริโภคในประเทศไทยมีสไตล์การแต่งตัวที่เป็นเอกลักษณ์ ทันสมัย และสร้างสรรค์
- มีงานแสดงสินค้าและงานแสดงแฟชั่นเพื่อการค้าคุณภาพสูง
- มีการบริหารจัดการกิจกรรมด้านแฟชั่นของเมืองอย่างเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงกัน
- แบรินด์แฟชั่นไทยมีคุณภาพการออกแบบและการผลิตที่ดี ประสบความสำเร็จด้านการธุรกิจและมีชื่อเสียง

(๒) เพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มเป็น ๑๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๔ (มูลค่าส่งออกของปี ๒๕๕๗ คือ ๗,๕๗๐.๘๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

(๓) เพิ่มมูลค่าการบริโภคสินค้าเครื่องแต่งกายในประเทศเป็น ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๔ (มูลค่าการบริโภคในประเทศของปี ๒๕๕๗ คือ ๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้เข้มแข็งและยั่งยืน ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ ดังนี้

- ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์

- ส่งเสริม Technical และ Functional Textile ตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- เพิ่มผลผลิตการผลิตและการดำเนินการ (Productivity)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาความสามารถในการตอบสนองตลาดของโซ่อุปทานที่ขยายสู่ภูมิภาค ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ ดังนี้

- สร้างความพร้อมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์รวมการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของแบรนด์ระดับโลก

- เสริมสร้างความสามารถในการควบคุมระบบการผลิตและการตลาดของสินค้าไทยในอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาตำแหน่งทางการตลาดภาพรวมของอุตสาหกรรมไทย ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ ดังนี้

- เสริมสร้างอิทธิพลทางวัฒนธรรมร่วมสมัย

- พัฒนาระบบการซื้อขายวัตถุดิบ และสินค้าแฟชั่นที่เชื่อมโยงกับอาเซียนและภูมิภาคอื่น
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การยกระดับโครงสร้างทุนมนุษย์ ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ ดังนี้
 - สร้างและพัฒนาบุคลากรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ
 - สร้างและพัฒนาทักษะแบบ และตั้งสถาบันแฟชั่นระดับโลกในประเทศไทย
 - สร้างและพัฒนาผู้สอนจากภาคธุรกิจอุตสาหกรรม

๓. ผลักดันแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

(๕) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

- สถานภาพของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

๑. อุตสาหกรรมอาหาร

อุตสาหกรรมอาหารเป็นฐานรากเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากมีการใช้วัตถุดิบในประเทศมากกว่าร้อยละ ๘๐ เป็นแหล่งสร้างงานที่มีเกษตรกรและแรงงานมากกว่า ๒๐ ล้านคน มีสถานประกอบการกว่า ๑ แสนราย (ร้อยละ ๒๖ ของอุตสาหกรรมการผลิต) ในจำนวนนี้เป็นโรงงานอาหารมาตรฐานกว่า ๗,๐๐๐ ราย รวมทั้งยังสร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุด (ร้อยละ ๒๓ ของ GDP ภาคอุตสาหกรรม)

ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันลดลง โดยการส่งออกยังเน้นในรูปวัตถุดิบมากกว่าผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า การใช้เทคโนโลยีใหม่เพื่อปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ยังอยู่ในวงจำกัด ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการระบาดของโรค ทำให้ผลผลิตเสียหายและขาดแคลน นอกจากนี้ มาตรการ Food Safety ที่เข้มงวดมากขึ้น จึงต้องการเทคโนโลยีในการตรวจสอบและติดตามตลอดห่วงโซ่การผลิต รวมทั้งมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้นจากค่าแรงงานและพลังงานที่เพิ่มขึ้น

๒. อุตสาหกรรมยางพารา

ประเทศไทยผลิตยางธรรมชาติได้มากเป็นอันดับ ๑ ของโลก โดยในปี ๒๕๕๗ มีปริมาณการผลิตยางธรรมชาติ ๔.๓๒ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ ๓.๖๐ และส่วนใหญ่ไทยยังส่งออกยางพาราในรูปของยางแปรรูปขั้นต้นถึงร้อยละ ๘๗ โดยในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่าการส่งออกยางแปรรูปขั้นต้น ๑๙๓,๗๕๔.๘๓ ล้านบาท โดยเมื่อเทียบกับปีก่อน มีมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ ๒๒.๒๘ ทั้งนี้ เนื่องจากราคายางพาราที่ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ซึ่งตลาดส่งออกหลัก คือ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

สำหรับยางธรรมชาติส่วนที่เหลือร้อยละ ๑๓ จะเป็นการนำมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ และผลิตเพื่อการส่งออก โดยในปี ๒๕๕๗ มีปริมาณการใช้ยางธรรมชาติ ๕๔๑,๐๐๓ ตัน โดยอุตสาหกรรมที่ใช้ยางธรรมชาติมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมยางล้อ มีสัดส่วนการใช้ยางพาราถึงร้อยละ ๖๑ ของปริมาณการใช้ยางในประเทศทั้งหมด รองลงมา คือ เส้นด้ายยางยืด และถุงมือยาง ตามลำดับ ซึ่งผลิตภัณฑ์ยางที่ส่งออกมากเป็นอันดับ ๑ คือ ยางล้อ สัดส่วนร้อยละ ๔๖ โดยในปี ๒๕๕๗ มีมูลค่าการส่งออก ๓,๖๙๗.๗๕ ล้านเหรียญสหรัฐ หรือคิดเป็นมูลค่า ๑๑๘,๘๖๗.๓๙ ล้านบาท ซึ่งอุตสาหกรรมยางล้อของไทยมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับ ๑ ของอาเซียน และเป็นอันดับ ๖ ของโลก รองจาก จีน ญี่ปุ่น เยอรมนี สหรัฐอเมริกา และเกาหลีใต้

สำหรับผู้ประกอบการยางต้นน้ำ มีจำนวน ๖๒๑ บริษัท และผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ยางมีจำนวน ๗๐๘ บริษัท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการ SMEs ขาดเทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัย

ทั้งนี้ ปัญหาที่สำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยางของไทย คือ ขาดศูนย์วิจัย ทดสอบ/สนามทดสอบ และรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ขาดความพร้อมของอุตสาหกรรมสนับสนุน เช่น แม่พิมพ์ เส้นลวด ยางสังเคราะห์ ฯลฯ ขาดบุคลากรโดยเฉพาะนักวิจัยทางด้านยาง นอกจากนี้ ตลาดต่างประเทศมีการแข่งขันสูงมาก และมีกฎระเบียบและมาตรการทางการค้าที่เข้มงวด

- แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

๑. ผลักดันให้เกิดคลัสเตอร์เป้าหมายโดยการดำเนินมาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์เกษตรแปรรูป ตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ดังนี้

- ยกระดับคุณภาพ/มาตรฐานสินค้าเกษตรแบบครบวงจร ตั้งแต่แหล่งผลิต โดยเฉพาะ เกษตรอินทรีย์ โรงคัดบรรจุ และโรงแปรรูปสินค้าเกษตร รวมทั้งระบบ Traceability

- พัฒนา Rubber City ในสงขลา รวมทั้งขยายการจัดตั้ง Rubber City ที่ระยองและกาญจนบุรี

- พัฒนาระบบขนส่งทางรางเชื่อมโยงอุตสาหกรรมแปรรูปยางขึ้นต้นในภาคใต้กับ อุตสาหกรรมปลายน้ำในภาคกลางและภาคตะวันออก

- ตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานกลาง และศูนย์วิจัยพัฒนายางธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ยาง ธรรมชาติที่มีคุณภาพในพื้นที่ Rubber City

๒. สร้างเครือข่ายการผลิตที่เชื่อมโยงปัจจัยการผลิตภายในและระหว่างประเทศ

๓. ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมอุตสาหกรรมอาหารของไทยในระดับเอเชีย

๔. สร้างการรับรู้ Country Brand Image ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพของไทย ให้กับผู้บริโภคทั่วโลก

สำหรับแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปในระยะยาว มีดังนี้

๑. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมและผลิตภัณฑ์ ใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ได้เชิงพาณิชย์

๒. พัฒนาบุคลากรเพื่อการวิจัยและพัฒนา และบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมโดยฝึกอบรมให้มี ทักษะความรู้ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโรงงาน

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

(๑) อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน

ระยะที่ ๑ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - เดือนธันวาคม ๒๕๖๐)

๑. การชี้ทิศทางและสร้างโอกาส

- ส่งเสริมการลงทุนในกิจการการผลิตยานยนต์ที่ “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย” เช่น กิจการผลิต/ประกอบรถยนต์โดยสารไฟฟ้าโดยใช้มาตรการภาษี

๒. การพัฒนามาตรฐานและการวิจัย

- กำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์โดยสารไฟฟ้า

- จัดตั้งศูนย์ทดสอบและวิจัยยานยนต์ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เกิดผล เป็นรูปธรรมอย่างรวดเร็ว

๓. การยกระดับบุคลากรและผู้ประกอบการ

- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์และ ชิ้นส่วน โดยการพัฒนาศูนย์บุคลากรในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน (Human Resource

Development) ระดับผู้ปฏิบัติการ และวิศวกร ในด้านการออกแบบ การผลิต การวิจัยและพัฒนา และด้านการทดสอบ

- สร้างโครงข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการรถยนต์ และผู้ผลิตชิ้นส่วน โดยให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนการออกแบบชิ้นส่วนของรถยนต์รุ่นใหม่

ระยะที่ ๒ (ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป)

๑. การพัฒนามาตรฐานและการวิจัย (ต่อเนื่องจากระยะที่ ๑)

- กำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์โดยสารไฟฟ้า
- จัดตั้งศูนย์ทดสอบและวิจัยยานยนต์ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้เกิดผล

เป็นรูปธรรมอย่างรวดเร็ว

๒. การยกระดับบุคลากรและผู้ประกอบการ (ต่อเนื่องจากระยะที่ ๑)

- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน โดยการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน (Human Resource Development) ระดับผู้ปฏิบัติการ และวิศวกร ในด้านการผลิต การวิจัยและพัฒนา และด้านการทดสอบ

- สร้างโครงข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการรถยนต์ และผู้ผลิตชิ้นส่วน โดยให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนการออกแบบชิ้นส่วนของรถยนต์รุ่นใหม่

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ สถาบันยานยนต์ สมาคมยานยนต์ไฟฟ้าแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการ

(๒) อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ระยะที่ ๑ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - เดือนธันวาคม ๒๕๖๐)

๑. การเชื่อมโยงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการผลิตโลก

- มีมาตรการจูงใจ (มาตรการทางภาษี) ให้ใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศทดแทนการนำเข้า
- สนับสนุนการจัดซื้อของภาครัฐให้ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทย รวมทั้งสินค้านวัตกรรมของไทย

- ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง/ศูนย์วิจัยพัฒนาและขยายฐานการผลิตอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น/รักษาฐานการผลิตเดิมให้คงอยู่ในไทยต่อไป เช่น Storage/ Cloud Computing อุปกรณ์โทรคมนาคม

๒. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- นำงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในภาคอุตสาหกรรม เช่น Inverter ที่ใช้ในเครื่องปรับอากาศ
- ออกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และมีกลไก

การติดตามตรวจสอบมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ

- จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบมาตรฐาน เช่น ห้องปฏิบัติการทดสอบไฟฟ้ากำลัง (ปัจจุบันผู้ผลิตไทยต้องส่งออกไปทดสอบต่างประเทศ)

- ดึงดูดให้บริษัทต่างชาติตั้งศูนย์วิจัยพัฒนา/ออกแบบในไทย
- เพิ่มหลักสูตร Electronic Design ในสถาบันการศึกษา

ระยะที่ ๒ (ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป)

๑. การเชื่อมโยงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการผลิตโลก

- สร้างเครือข่ายพันธมิตรธุรกิจ (Strategic Partnerships) กับบริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศ

- สร้างการยอมรับ/ภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าไทย

๒. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- จัดทำ Road Map การวิจัยพัฒนา/ออกแบบผลิตภัณฑ์เป้าหมายสำหรับอนาคตร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ เอกชน และหน่วยวิจัย เช่น อุปกรณ์โทรคมนาคม อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน

- สร้างให้เกิดกลไกการเชื่อมโยง/การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ผลิตไทย

- จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบรองรับการวิจัยพัฒนา เช่น Prototyping Lab (ลักษณะ Shared Service)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๓) อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติก

ระยะที่ ๑ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ – เดือนธันวาคม ๒๕๖๔)

๑. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี

๑. ส่งเสริมกระบวนการผลิตปิโตรเคมีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยเร่งดำเนินการตามแนวทางและแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

๒. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓. สนับสนุนการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน คือ ผลักดันแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอกช.) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทย

๒. อุตสาหกรรมพลาสติก

๑. การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมพลาสติกไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒. การยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยสู่ตลาดมูลค่าสูง

๓. การพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกไทยควบคู่สิ่งแวดล้อม

๔. ส่งเสริมกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติก Product Champion ของประเทศไทย เพื่อรองรับรูปแบบความต้องการสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปของตลาดโลก โดยมีกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติก Product Champion จำนวน ๓ กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มบรรจุภัณฑ์พลาสติกฟังก์ชันนอลสำหรับบรรจุอาหาร กลุ่มวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ และกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ

แนวทางการดำเนินงาน คือ ผลักดันแผนปฏิบัติการภายใต้แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก เพื่ออนาคต พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ (ได้รับความเห็นชอบจาก กอกช. เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ มีมติให้จัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้กรอบแนวทางการดำเนินงานพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกต่อไป)

ระยะที่ ๒ (ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม และสถาบันพลาสติก

หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย

(๔) อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ระยะที่ ๑ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - เดือนธันวาคม ๒๕๖๐)

๑. ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

๒. ผลักดันยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้เข้มแข็งและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาความสามารถในการตอบสนองตลาดของโซ่อุปทานที่ขยายสู่ภูมิภาค ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาตำแหน่งทางการตลาดภาพรวมของอุตสาหกรรมไทย และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การยกระดับโครงสร้างทุนมนุษย์

ระยะที่ ๒ (ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป)

- ผลักดันแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ใยสังเคราะห์ สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย

(๕) อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

ระยะที่ ๑ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - เดือนธันวาคม ๒๕๖๐)

๑. ผลักดันให้เกิดคลัสเตอร์เป้าหมายโดยการดำเนินมาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์เกษตรแปรรูปตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์

๒. สร้างเครือข่ายการผลิตที่เชื่อมโยงปัจจัยการผลิตภายในและระหว่างประเทศ

๓. ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมอุตสาหกรรมอาหารของไทยในระดับเอเชีย

๔. สร้างการรับรู้ Country Brand Image ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพของไทยให้กับผู้บริโภคทั่วโลก

ระยะที่ ๒ (ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป)

๑. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมและผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ได้เชิงพาณิชย์

๒. พัฒนาบุคลากรเพื่อการวิจัยและพัฒนา และบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมโดยฝึกอบรมให้มีความรู้ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโรงงาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กระทรวงอุตสาหกรรม

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลผลิตภาพปัจจัยโดยรวม (Total Factor Productivity) ของอุตสาหกรรมสาขาหลักมีอัตราเติบโตไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓ ต่อปี

๒. อุตสาหกรรมสาขาหลักเติบโต (GDP Growth) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี

๕. แหล่งที่มาของงบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ที่จัดสรรโดยสำนักงานงบประมาณ (สงป.)

๖. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานในสังกัด สถาบันเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานงบประมาณ

๗. ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเสนอเกี่ยวกับการปฏิรูปแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลักมีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเพื่อให้เข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ เห็นควรผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอดังกล่าวข้างต้นภายในกรอบระยะที่กำหนด และเพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมสาขาหลักมีการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน รัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญต่อข้อเสนอดังต่อไปนี้

๑) การผลิตพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะจากพลังงานทางเลือกหรือพลังงานทดแทนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสาขาหลักนั้น ต้องคำนึงถึงการส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมมีการดำเนินการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓) การพัฒนาและส่งเสริมด้านการมาตรฐานให้ครอบคลุมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.๙๙๙๙ : แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม ควรสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการอย่างแพร่หลายและต่อเนื่อง

๔) การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) ควรกำหนดมาตรการในการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และความชำนาญสำหรับบุคลากรของประเทศ

๕) การปรับปรุงแบบการศึกษาของประเทศเพื่อให้ได้บุคลากรที่ตรงความต้องการของภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรด้านเทคนิคและช่างฝีมือในสาขาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม ๔.๐

คณะกรรมการธิการขอเสนอรายงานเรื่อง “การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก” เพื่อให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้โปรดพิจารณา หากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายสฤติย์ ลิ้มพงษ์พันธุ์)

ประธานกรรมการ

รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง “การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก”

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ
การเพิ่มขีด ความสามารถ อุตสาหกรรม สาขาหลัก	๑. การปฏิรูป อุตสาหกรรมยาน ยนต์และชิ้นส่วน	๑) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมยานยนต์และ ชิ้นส่วน		งบประมาณ รายจ่ายประจำปี	อก./สกท./ กค./ สงป./ สยย./ สมาคม ยานยนต์ไฟฟ้า แห่งประเทศไทย/ ผู้ประกอบการ	๑. การผลิตพลังงาน ไฟฟ้าให้เพียงพอต่อ ความต้องการของ ภาคอุตสาหกรรม ๒. การส่งเสริม ภาคอุตสาหกรรมให้ ดำเนินการที่เป็นมิตรกับ สังคมและสิ่งแวดล้อม ๓. การกำหนดมาตรการ และส่งเสริมการ ถ่ายทอดเทคโนโลยีจาก ต่างประเทศ ๔. การพัฒนาบุคลากร ให้ตรงกับความต้องการ ของภาคอุตสาหกรรม
		๑. การชี้ทิศทางและสร้างโอกาส	ระยะที่ ๑ (๑ ต.ค. ๕๘ - ธ.ค. ๖๐)	งบประมาณ ที่จัดสรรโดย สงป.		
		๒. การพัฒนามาตรฐานและการวิจัย	ระยะที่ ๒ (๑ ม.ค.๖๑ เป็นต้นไป)			

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ
การเพิ่มขีด ความสามารถ อุตสาหกรรม สาขาหลัก	๒. การปฏิรูป อุตสาหกรรมไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	๒) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ๑. การเชื่อมโยงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการผลิตโลก - มีมาตรการจูงใจ (มาตรการทางภาษี) ให้ใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศทดแทนการนำเข้า (กค./อก./กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.) - สนับสนุนการจัดซื้อของภาครัฐให้ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทย รวมทั้งสินค้านวัตกรรมของไทย (กค./อก./กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.) - ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง และขยายฐานการผลิตอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น เพื่อรักษาฐานการผลิตเดิมให้คงอยู่ในไทยต่อไป เช่น Storage/ Cloud Computing อุปกรณ์โทรคมนาคม (สกท./ อก.) ๒. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม - นำงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในภาคอุตสาหกรรม เช่น Inverter ที่ใช้ในเครื่องปรับอากาศ (NECTEC/ อก./กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.) ระบบ Embedded System - ออกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และมีกลไกการติดตามตรวจสอบมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ (อก./กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.) - จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบมาตรฐาน เช่น ห้องปฏิบัติการทดสอบไฟฟ้ากำลัง (กฟผ./อก./กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.) - สนับสนุนให้บริษัทต่างชาติตั้งศูนย์วิจัยพัฒนา/ออกแบบในไทย (สกท./ อก.)	ระยะที่ ๑ (๑ ต.ค.๕๘ - ธ.ค.๖๐)	งบประมาณ รายจ่ายประจำปี งบประมาณ ที่ จัดสรรโดย สงป.	อก./ สกท./ กค./ พณ./ สนง. คณะกรรมการ การอุดมศึกษา/ สนง. คณะกรรมการ การ อาชีวศึกษา/ ศูนย์เทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์ และ คอมพิวเตอร์ แห่งชาติ กฟผ./กลุ่ม อุตสาหกรรม ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ และ โทรคมนาคม/ ส.อ.ท.	

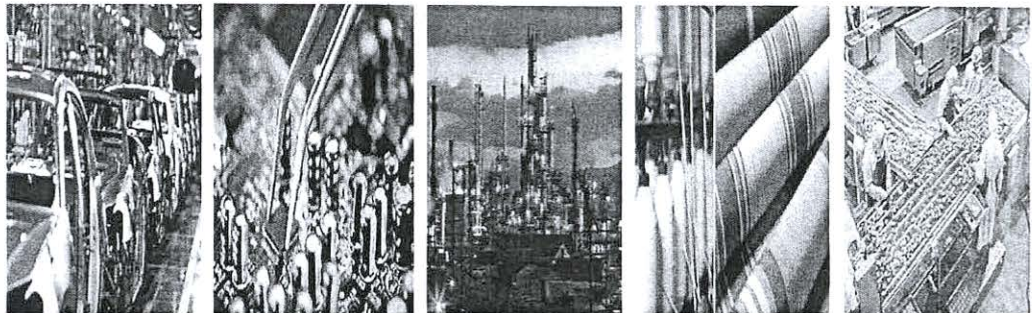
เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ
		- เพิ่มหลักสูตร Electronic Design ในสถาบันการศึกษา (สนง.คณะกรรมการอุดมศึกษา/ อาชีวศึกษา/ NECTEC/อก./กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.)				
		๑. การเชื่อมโยงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการผลิตโลก - สร้างเครือข่ายพันธมิตรธุรกิจ (Strategic Partnerships) กับบริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศ (พณ./ อก.) - สร้างการยอมรับ/ภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าไทย (พณ./ อก.) ๒. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม - จัดทำ Road Map การวิจัยพัฒนา/ออกแบบผลิตภัณฑ์เป้าหมายสำหรับอนาคตร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และหน่วยวิจัย เช่น อุปรกรณ์โทรคมนาคม อุปรกรณ์ประหยัดพลังงาน (NECTEC/ อก./กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.) - สร้างให้เกิดกลไกการเชื่อมโยง/การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ผลิตไทย (NECTEC/อก./กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.) - จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบรองรับการวิจัยพัฒนา เช่น Prototyping Lab (ลักษณะ Shared Service) (อก./ NECTEC/กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส.อ.ท.)	ระยะที่ ๒ (๑ ม.ค.๖๑ เป็นต้นไป)			
การเพิ่มขีด ความสามารถ อุตสาหกรรม สาขาหลัก	๓. การปฏิรูป อุตสาหกรรม ปิโตรเคมีและ พลาสติก	๓) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติก อุตสาหกรรมปิโตรเคมี ๑. ส่งเสริมกระบวนการผลิตปิโตรเคมีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยเร่งดำเนินการตามแนวทางและแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ - ผลักดันให้เกิดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในพื้นที่ตั้งอุตสาหกรรมปิโตรเคมี - พัฒนาอุตสาหกรรมให้อยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน	ระยะที่ ๑ (๑ ต.ค.๕๘ - ๕.ค.๖๔)	งบประมาณ รายจ่ายประจำปี งบประมาณ ที่จัดสรรโดย สงป.	หน่วยงานหลัก : อก./ สถาบัน พลาสติก สนับสนุน : กค./ พณ./ รง./ วท./ กนอ./ส.อ.ท./ สภาฯ/ หน่วยงานที่	

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ
		๒. ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อมุ่งสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - ผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงของภูมิภาค ได้แก่ ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพที่ครบวงจร - ผลิต Specialty Products และพัฒนากระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ - ส่งเสริม R&D การลงทุนด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อมุ่งสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - ใช้งานวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือในการสร้างความต้องการเพื่อคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการ ๔. สนับสนุนการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ - ส่งเสริมให้เกิดการขยายการค้าและการลงทุนปิโตรเคมีในต่างประเทศ - ผลักดันและเป็นผู้นำในการเจรจาหรือหารือด้านการค้าและการลงทุนต่างประเทศ - ทบทวนกฎหมาย ภาวะเบียด และสิทธิประโยชน์ในการขยายการค้าและการลงทุนให้เหมาะสม - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในประเทศและภูมิภาค แนวทางการดำเนินงาน : ผลักดันแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไทยสู่การพิจารณาของ กอช. เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทย อุตสาหกรรมพลาสติก ๑. การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมพลาสติกไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน - ส่งเสริมการปรับตัวสู่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ - ส่งเสริมการลงทุนในเขตพื้นที่ชายแดนและประเทศเพื่อนบ้าน			เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันปิโตรเลียมฯ สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ
		๒. การยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยสู่ตลาดมูลค่าสูง - ส่งเสริมนวัตกรรม เทคโนโลยีและการออกแบบผลิตภัณฑ์พลาสติก - ส่งเสริมโอกาสทางการตลาดของผลิตภัณฑ์พลาสติกมูลค่าสูง ๓. การพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกไทยควบคู่สิ่งแวดล้อม - พัฒนาเทคโนโลยีและการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อสิ่งแวดล้อม - พัฒนาเทคโนโลยีพลาสติกชีวภาพและส่งเสริมตลาดผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ ๔. ส่งเสริมกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติก Product Champion ของประเทศไทย เพื่อรองรับรูปแบบความต้องการสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปของตลาดโลก โดยมีกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติก Product Champion จำนวน ๓ กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มบรรจุภัณฑ์พลาสติกฟังก์ชันนอลสำหรับบรรจุอาหาร กลุ่มวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ และกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ แนวทางการดำเนินงาน : ผลักดันแผนปฏิบัติการภายใต้แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกเพื่ออนาคต พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔	ระยะที่ ๒ (๑ ม.ค.๖๑ เป็นต้นไป)			
การเพิ่มขีด ความสามารถ อุตสาหกรรม สาขาหลัก	๔. การปฏิรูป อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม	๔) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ๑. ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม - Functional Textile : ส่งเสริมการผลิตเส้นใยจากวัสดุการเกษตรและเส้นใยที่มีคุณสมบัติพิเศษ ตลอดจนจ้ายและผ้าผืนคุณภาพสูง/มีคุณสมบัติพิเศษ - พอกย้อมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : ส่งเสริมอุตสาหกรรมพอกย้อมพิมพ์ และแต่งสำเร็จ ที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากร และเป็นมิตรกับ	ระยะที่ ๑ (๑ ต.ค.๕๘ - ธ.ค. ๖๐)	งบประมาณ รายจ่ายประจำปี งบประมาณ ที่ จัดสรรโดย สปป.	หน่วยงานหลัก : อก./ พณ./ สทท./ วท./ ส. สิ่งทอ สนับสนุน : รง./ ศธ./ ส.อ.ท./ สภาทอฯ /	

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ
		สิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเดิมปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น - Sourcing Hub of ASEAN : ส่งเสริมให้บริษัท Sourcing เข้ามาตั้งฐานในไทย รวมทั้งสนับสนุนให้จัดงาน Fair วัตถุประสงค์ระดับโลกในไทยเพื่อตลาดอาเซียน เช่น งาน Premier Vision, Intertextile, Techtexile, Hemitex - สถาบันแฟชั่นระดับโลก : ส่งเสริมให้มาตั้งสาขาและเปิดสอบระดับปริญญาในไทย เพื่อเป็นแม่เหล็กดึงดูด Brand ระดับโลก และสร้างบุคลากรไทยที่จะทำงานกับผู้ซื้อรายใหญ่ของโลกได้ <u>๒. ผลักดันยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔</u> - ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้เข้มแข็งและยั่งยืน - ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาความสามารถในการตอบสนองตลาดของโซ่อุปทานที่ขยายสู่ภูมิภาค - ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาตำแหน่งทางการตลาดภาพรวมของอุตสาหกรรมไทย และ - ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การยกระดับโครงสร้างทุนมนุษย์ เป้าหมายของยุทธศาสตร์ คือ (๑) พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็น ๑ ใน ๓ Fashion Capital of Asia ที่มีอิทธิพลทางวัฒนธรรมร่วมสมัย และได้รับการอ้างอิงจากอุตสาหกรรมแฟชั่นโลก (๒) เพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มเป็น ๑๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๔ และ (๓) เพิ่มมูลค่าการบริโภคสินค้าเครื่องแต่งกายในประเทศเป็น ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๔ ๓. <u>ผลักดันแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔</u>	ระยะที่ ๒ (๑ ม.ค.๖๑ เป็นต้นไป)		หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	ข้อเสนอแนะ
การเพิ่มขีด ความสามารถ อุตสาหกรรม อุตสาหกรรม สาขาหลัก	การปฏิรูป อุตสาหกรรม เกษตรแปรรูป	๕) แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ๑. ผลักดันให้เกิดคลัสเตอร์เป้าหมายโดยการดำเนินมาตรการสนับสนุน คลัสเตอร์เกษตร แปรรูปตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจ พิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ - ยกระดับคุณภาพ/มาตรฐานสินค้าเกษตรแบบครบวงจร ตั้งแต่แหล่ง ผลิต โดยเฉพาะเกษตรอินทรีย์ โรงคัดบรรจุ และโรงแปรรูปสินค้าเกษตร รวมทั้งระบบ Traceability - พัฒนา Rubber City ในสงขลา รวมทั้งขยายการจัดตั้ง Rubber City ที่ ระยองและกาญจนบุรี - พัฒนาระบบขนส่งทางรางเชื่อมโยงอุตสาหกรรมแปรรูปยางขึ้นต้นใน ภาคใต้กับอุตสาหกรรมปลายน้ำในภาคกลางและภาคตะวันออก - ตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานกลาง และศูนย์วิจัยพัฒนายางธรรมชาติ และ ผลิตภัณฑ์ยางธรรมชาติที่มีคุณภาพในพื้นที่ Rubber City ๒. สร้างเครือข่ายการผลิตที่เชื่อมโยงปัจจัยการผลิตภายในและระหว่าง ประเทศ ๓. ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมอุตสาหกรรมอาหารของไทยใน ระดับเอเชีย ๔. สร้างการรับรู้ Country Brand Image ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อสุขภาพของไทยให้กับผู้บริโภคทั่วโลก ๕. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการผลิตและการพัฒนา ผลิตภัณฑ์เดิมและผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ที่สามารถใช้ได้ในเชิงพาณิชย์ ๖. พัฒนาบุคลากรเพื่อการวิจัยและพัฒนา และบุคลากรใน ภาคอุตสาหกรรมโดยฝึกอบรมให้มีทักษะความรู้ และสามารถแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงในโรงงาน	ระยะที่ ๑ (๑ ต.ค.๕๘- ๓.ค. ๖๐) ระยะที่ ๒ (๑ ม.ค.๖๑ เป็นต้น ไป)	งบประมาณ รายจ่ายประจำปี งบประมาณ ที่ จัดสรรโดย สงป.	อก.	

รายงานการปฏิรูป

“การเพิ่มขีดความสามารถอุตสาหกรรมสาขาหลัก”

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

วันที่ 20 กันยายน 2559

ผลการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
GDP-Industry Growth 4.5% ต่อ ปี	3.0% ต่อปี (เฉลี่ยปี 48 - 58)
การจ้างงานภาคอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 109,238 คนต่อปี	91,500 คน/ปี (เฉลี่ยปี 48 - 58)
3 ผลผลิตภาพ TFP ภาคอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น 2.0 % ต่อปี	0.7% ต่อปี (เฉลี่ยปี 48 - 58)
4 การขยายตัวของมูลค่าการส่งออกภาคอุตสาหกรรม 7.02% ต่อปี	5.43% ต่อปี (เฉลี่ยปี 48 - 58)
5 เกิดอุตสาหกรรม 3.0 ในระบบและมี R&D และนวัตกรรม 15,000 ราย	18,895 (ปี 57-ภาคอุตสาหกรรม โดยรวม) 8,211 (ปี 57 - ภาคการผลิต)
6 จำนวนผู้เริ่มต้นลงทุนโรงงานใหม่เพิ่มขึ้น 5,000 รายต่อปี	4,395 รายต่อปี (เฉลี่ยปี 48 - 58)
7 กลุ่มอาชีพสามารถขยายผลสู่ภาคอุตสาหกรรม	110,635 แห่ง (กย.59 - วทช./เครือข่าย วทช. ผลิต+บริการที่จดทะเบียน)

หน้า 4

The 4th Industrial Revolution

Speed ➤ Exponential

Attribute

Scope

- Physical
- Digital
- Biological

Impact

- ธุรกิจ
- รัฐบาล
- ประชาชน

หน้า 5

แนวคิดการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยสู่ Thailand 4.0

โมเดลขับเคลื่อนความมั่งคั่งของประเทศไทย

1.0 เกษตรกรรม → 2.0 อุตสาหกรรมหนัก → 3.0 อุตสาหกรรมหนัก → 4.0 อุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าด้วยนวัตกรรม

ขับเคลื่อนด้วยทรัพยากร → ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพ → ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

กลไกขับเคลื่อนความมั่งคั่ง

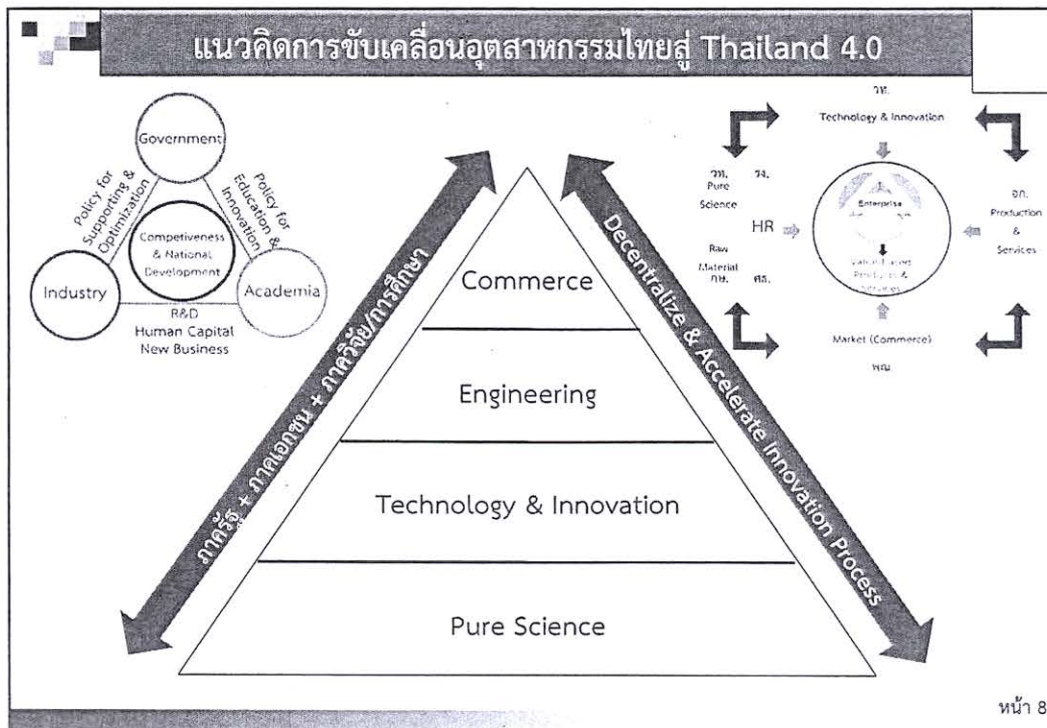
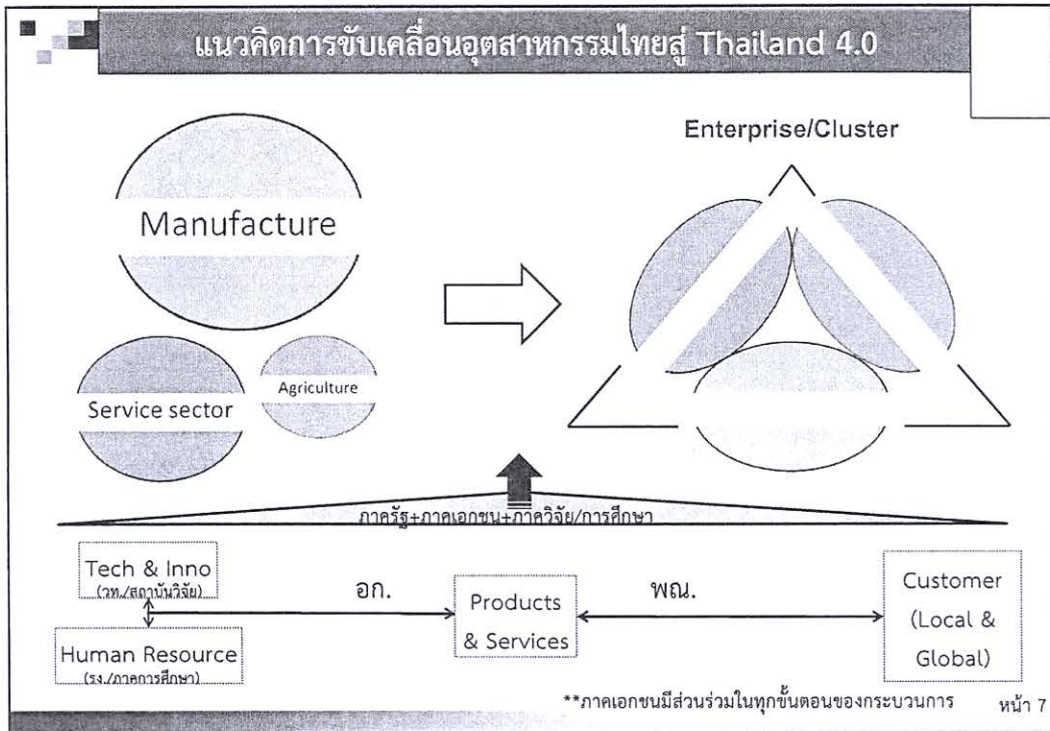
Productive Growth Engine → รายได้สูง

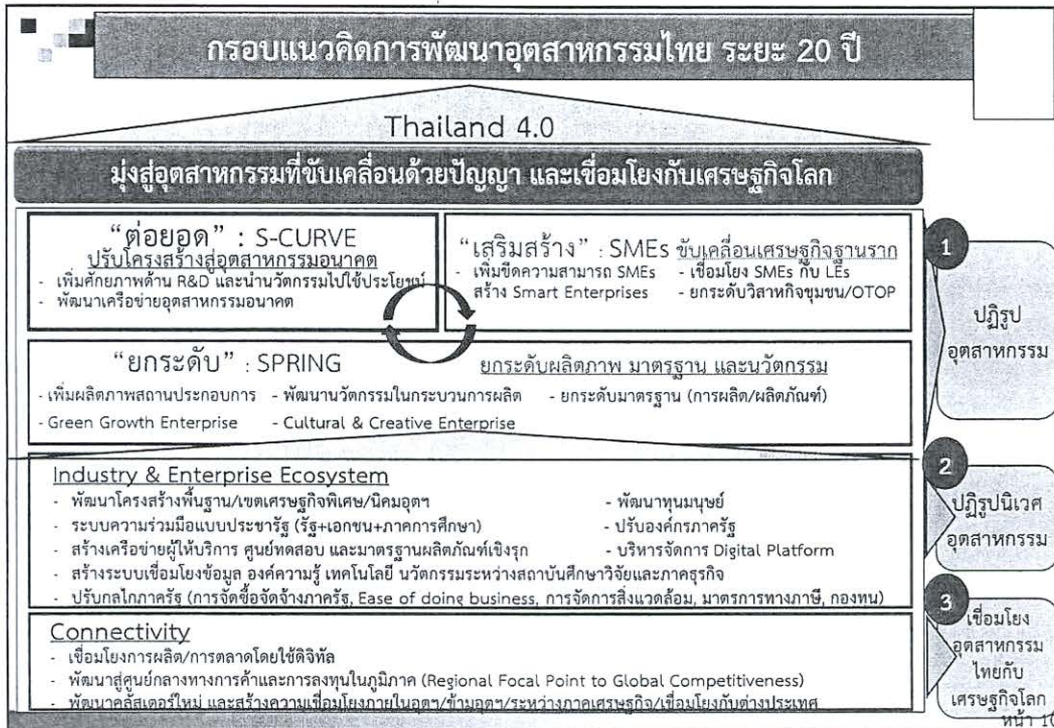
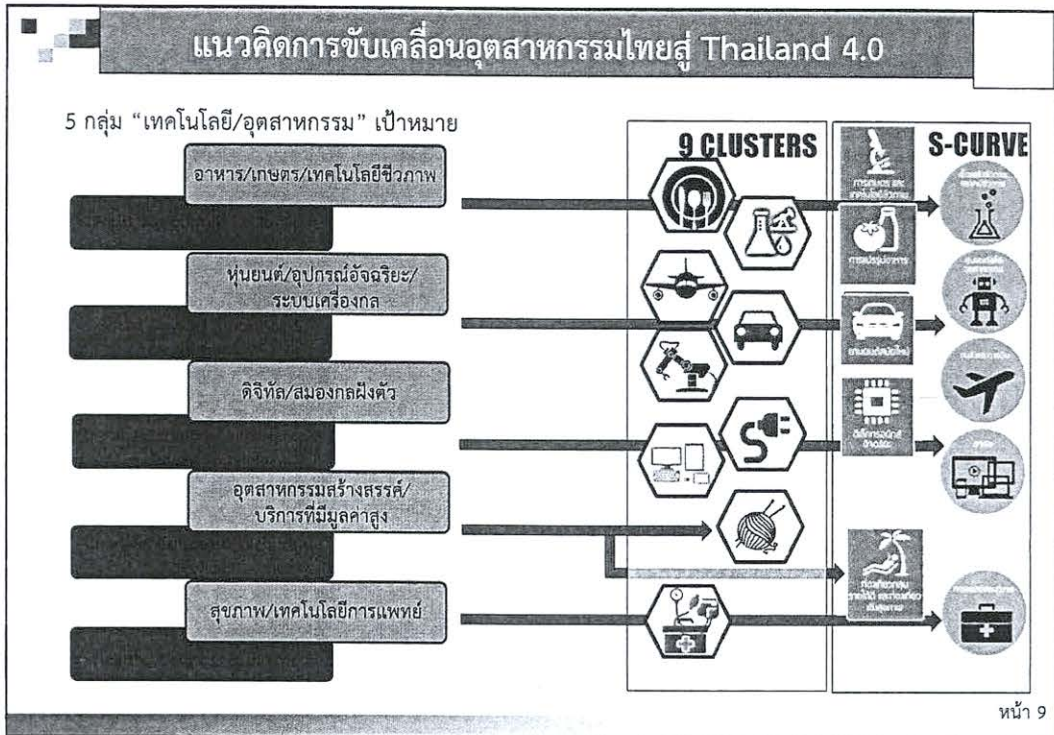
Inclusive Growth Engine → มีการกระจายความมั่งคั่ง

Green Growth Engine → เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ที่มา : วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศไทย และการปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐ, สภาปฏิรูปแห่งชาติ

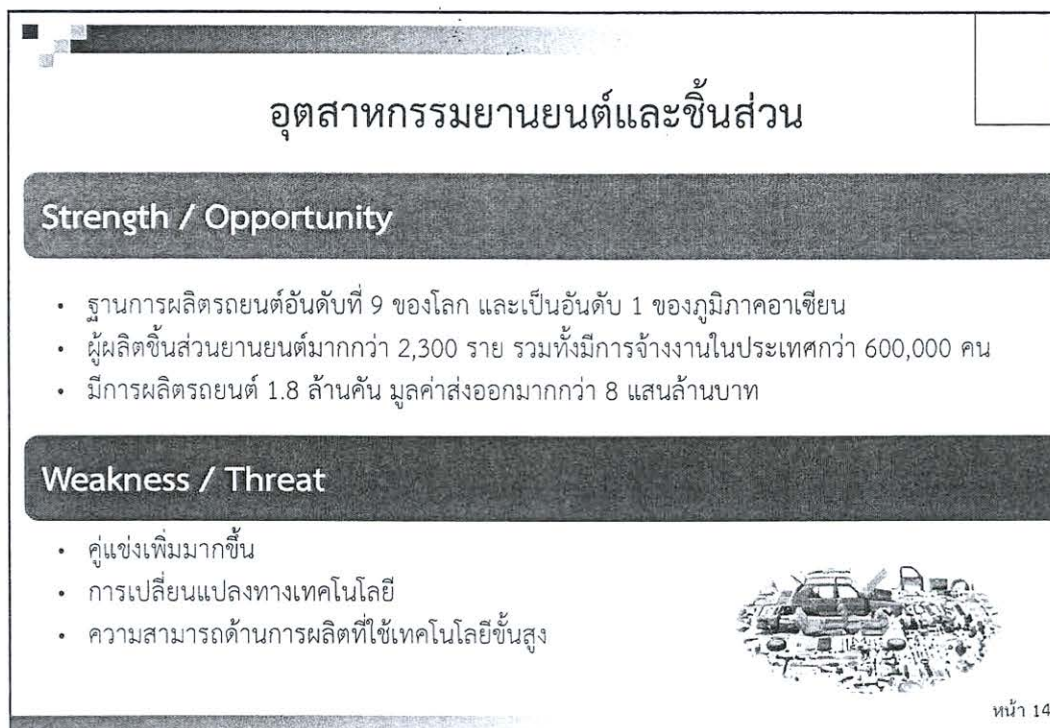
หน้า 6

ทิศทางพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ระยะ 20 ปีข้างหน้า				
	ระยะ 5 ปี	ระยะ 10 ปี	ระยะ 15 ปี	ระยะ 20 ปี
IDEs	สร้าง IDEs	สร้างความเข้มแข็ง/ขยายผล IDEs	เชื่อมโยง IDEs สู่ห่วงโซ่ที่มีมูลค่าสูงในระดับสากล	ผลักดัน IDEs สู่บริษัทชั้นนำระดับโลก
Productivity & Innovation	ยกระดับ Enterprise ต้นแบบที่มีศักยภาพสู่การผลิตแบบอัตโนมัติ และเพิ่มสัดส่วน R&D ต่อกำไร ส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเพิ่ม Productivity	ต่อยอด/ขยายผล Enterprise ต้นแบบให้มีจำนวนมากขึ้น ต่อยอด/ขยายผลการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเพิ่ม Productivity	ต่อยอด/ขยายผล Enterprise ต้นแบบให้เข้าสู่ Industry 4.0 และเป็นบริษัท R&D ชั้นนำในระดับภูมิภาค	ต่อยอด/ขยายผล Enterprise ต้นแบบให้เข้าสู่ Industry 4.0 และเป็นบริษัท R&D ชั้นนำระดับโลก พสก. ไทยเป็นเจ้าของตราสินค้าที่เป็นที่ยอมรับในเวทีโลก
Green	ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียว	สร้างความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานสีเขียว	พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	ภาคอุตสาหกรรมไทยเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ
Eco system	วางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ปรับกลไก/องค์กรภาครัฐ พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ/EEC) ผลักดันการใช้ประโยชน์ของถนน	สร้าง/พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ขยายผลการพัฒนา SEZ ริเริ่มมาตรฐานเชิงรุก	ยกระดับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็น Trade & Investment Hub ของภูมิภาค เป็นผู้นำด้านมาตรฐานระดับภูมิภาค	เป็นผู้นำในการพัฒนามาตรฐานใหม่ในระดับสากล
ทุนมนุษย์	บริหารจัดการกำลังคนในลักษณะ Talent Mobility + ดึงบุคลากรที่มีความสามารถ (ไทย/สปป.ลาว/เวียดนาม)	ถ่ายทอดองค์ความรู้/พัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรม	ต่อยอดไปสู่การเป็นศูนย์กลางการพัฒนาบุคลากรในระดับภูมิภาค	ส่งออกบุคลากรที่มีทักษะสูงสู่ระดับสากล
Connectivity	บริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยใช้ดิจิทัล พัฒนาคลัสเตอร์ใหม่ สร้างความเชื่อมโยงภายในอุตสาหกรรม/ข้ามอุตสาหกรรม	พัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างภาคเศรษฐกิจ	พัฒนาความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค	พัฒนาความเชื่อมโยงของภูมิภาคและระดับโลก

ทิศทางพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ระยะ 20 ปีข้างหน้า				
Knowledge-based Industry Innovative Industry Sustainable Industry มุ่งสู่ อุตสาหกรรม สร้างสรรค์ ที่สมดุลและยั่งยืน				
ระยะ 5 ปี	ระยะ 10 ปี	ระยะ 15 ปี	ระยะ 20 ปี	
เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อเข้าสู่ Value-Based Economy การลงทุนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 8/ปี GDP เติบโตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3/ปี ลงทุน R&D เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ของ GDP การจัดอันดับ Innovation and sophistication factors (WEF) ไม่เกิน 40 (ปัจจุบัน 48)	ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ การลงทุนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10/ปี GDP เติบโตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5/ปี ลงทุน R&D เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของ GDP การจัดอันดับ Innovation and sophistication factors (WEF) ไม่เกิน 30	เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางระดับภูมิภาค การลงทุนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10/ปี GDP เติบโตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5/ปี ลงทุน R&D เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของ GDP	พัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้เติบโตในเวทีโลกอย่างสมดุลและยั่งยืน การลงทุนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10/ปี GDP เติบโตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5/ปี ลงทุน R&D เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ของ GDP ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง 12,750 USD (GNI per Capita)	

แนวทางการปฏิรูปอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน	
ระยะที่ 1 (1 ต.ค.58 - ธ.ค.60)	1. การชี้ทิศทางและสร้างโอกาส ส่งเสริมการลงทุนในกิจการการผลิตยานยนต์ที่ “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย”
ระยะที่ 2 (1 ม.ค.61 เป็นต้นไป)	2. การพัฒนามาตรฐานและการวิจัย กำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์โดยสารไฟฟ้า จัดตั้งศูนย์ทดสอบและวิจัยยานยนต์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างรวดเร็ว
	3. การยกระดับบุคลากรและผู้ประกอบการ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ โดยการพัฒนาบุคลากรทั้งในระดับผู้ปฏิบัติการ และวิศวกร ในด้านการผลิต การวิจัยและพัฒนา และด้านการทดสอบ สร้างโครงข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการรถยนต์ และผู้ผลิตชิ้นส่วน โดยให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนการออกแบบชิ้นส่วนของรถยนต์รุ่นต่าง ๆ

หน้า 15

อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	
Strength / Opportunity ฐานการผลิตและเครือข่ายการผลิตที่สำคัญของโลก เช่น HDD/เครื่องปรับอากาศ (อันดับที่ 2 ของโลก) และ ตู้เย็น/เครื่องซักผ้า (อันดับที่ 4 ของโลก)	
Weakness / Threat สูญเสียความสามารถในการแข่งขันเนื่องจากอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นการประกอบ (Assembly) มีต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงมีการย้ายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น (เช่น เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็ก) สินค้าไทยแทบไม่มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ทำให้ไทยมีการผลิตสินค้าที่โลกต้องการน้อยลง	

หน้า 16

แนวทางการปฏิรูปอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	
1. การเชื่อมโยงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการผลิตโลก	
ระยะที่ 1 (1 ต.ค.58 - ธ.ค.60)	• มีมาตรการจูงใจ (มาตรการทางภาษี) ให้ใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศทดแทนการนำเข้า • สนับสนุนการจัดซื้อของภาครัฐให้ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทย รวมทั้งสินค้านวัตกรรมของไทย • ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง และขยายฐานการผลิตอุตสาหกรรมเดิมที่มีอยู่แล้วให้มากขึ้น เพื่อรักษาฐานการผลิตเดิมให้คงอยู่ในไทยต่อไป
ระยะที่ 2 (1 ม.ค.61 เป็นต้นไป)	• สร้างเครือข่ายพันธมิตรธุรกิจ (Strategic Partnerships) กับบริษัททั้งในประเทศและต่างประเทศ • สร้างการยอมรับ/ภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าไทย
หน้า 17	

แนวทางการปฏิรูปอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	
2. การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม	
ระยะที่ 1 (1 ต.ค.58 - ธ.ค.60)	• นำงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในภาคอุตสาหกรรม • ออกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และมีกลไกการติดตามตรวจสอบมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ • จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบมาตรฐาน เช่น ห้องปฏิบัติการทดสอบไฟฟ้ากำลัง • ดึงดูดให้บริษัทต่างชาติตั้งศูนย์วิจัยพัฒนา/ออกแบบในไทย • เพิ่มหลักสูตร Electronic Design ในสถาบันการศึกษา
ระยะที่ 2 (1 ม.ค.61 เป็นต้นไป)	• จัดทำ Road Map การวิจัยพัฒนา/ออกแบบผลิตภัณฑ์เป้าหมายสำหรับอนาคต ร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และหน่วยวิจัย • สร้างให้เกิดกลไกการเชื่อมโยง/การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ผลิตไทย • จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบรองรับการวิจัยพัฒนา เช่น Prototyping Lab
หน้า 18	

อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติก

Strength / Opportunity

- อุตสาหกรรมปิโตรเคมีสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยถึง 4.08 แสนล้านบาท
- ส่งออกรวมของผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นต้น ชั้นกลาง และชั้นปลาย รวม 3.02 แสนล้านบาท
- อุตสาหกรรมพลาสติกไทยเติบโตมากกว่า 60 ปี มีสถานะเป็นผู้นำในภูมิภาคอาเซียน อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกตอบสนองความต้องการภายในประเทศมีมูลค่า 520,167 ล้านบาท

Weakness / Threat

- ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ไทยผลิตยังคงเป็นผลิตภัณฑ์พลาสติกทั่วไป (Commodity Product) เป็นหลักซึ่งมีมูลค่าเพิ่มต่ำ
- อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยที่ผ่านมาเน้นการผลิตเพื่อสนับสนุนตลาดภายในประเทศเป็นหลัก

หน้า 19

แนวทางการปฏิรูปอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลาสติก

ระยะที่ 1
(1 ต.ค.58
- ธ.ค.64)

1. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี

- ส่งเสริมกระบวนการผลิตปิโตรเคมีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยเร่งดำเนินการตามแนวทางและแผนแม่บทการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
- ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อมุ่งสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- สนับสนุนการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ

2. อุตสาหกรรมพลาสติก

- ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมพลาสติกไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- ยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยสู่ตลาดมูลค่าสูง
- พัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกไทยควบคู่สิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติก Product Champion ของประเทศไทย เพื่อรองรับรูปแบบความต้องการสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปของตลาดโลก

หน้า 20

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

Strength / Opportunity

- เป็นสาขาอุตสาหกรรมสำคัญที่อยู่คู่กับการพัฒนาประเทศไทย มานานกว่า 70 ปี
- สร้างรายได้ให้กับประเทศมาอย่างต่อเนื่องประมาณปีละ 7,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

Weakness / Threat

- การยกเลิกระบบโควตานำเข้าสิ่งทอของโลก ภาคเอกชนจำนวนมากต้องเลิกกิจการ ทำให้เกิดการค้าเสรีสิ่งทอที่ประเทศต่าง ๆ จะต้องแข่งขันกันด้วยความสามารถอย่างแท้จริง
- คงเหลือแต่ธุรกิจขนาดใหญ่ที่แข่งขันได้ในเชิงขนาดของเงินทุน และธุรกิจขนาดเล็กที่คงอยู่ด้วยต้นทุนค่าเงินบาทที่ต่ำ ส่วนธุรกิจขนาดกลางที่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความหลากหลายและการเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานกำลังจะล่มสลายไป

หน้า 21

แนวทางการปฏิรูปอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

1. ส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ระยะที่ 1
(1 ต.ค.58
- 31.ค.60)

- Functional Textile : ส่งเสริมการผลิตเส้นใยจากวัสดุการเกษตรและเส้นใยที่มีคุณสมบัติพิเศษ
- ฟอกย้อมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- Sourcing Hub of ASEAN : ส่งเสริมให้บริษัท Sourcing เข้ามาตั้งฐานในไทย รวมทั้งสนับสนุนให้จัดงาน Fair วัตถุประสงค์ระดับโลกในไทยเพื่อตลาดอาเซียน
- สถาบันแฟชั่นระดับโลก : ส่งเสริมให้มาตั้งสาขาและเปิดสอบระดับปริญญาในไทย เพื่อเป็นแม่เหล็กดึงดูด Brand ระดับโลก และสร้างบุคลากรไทยที่จะทำงานกับผู้ซื้อรายใหญ่ของโลกได้

หน้า 22

แนวทางการปฏิรูปอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

2. ผลักดันยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ปี พ.ศ. 2559-2564

ระยะที่ 1
(1 ต.ค.58
- ธ.ค.60)
และ
ระยะที่ 2
(1 ม.ค.61
เป็นต้นไป)

- พัฒนารุงเทพมหานครให้เป็น 1 ใน 3 Fashion Capital of Asia ที่มีอิทธิพลทางวัฒนธรรมร่วมสมัย และได้รับการอ้างอิงจากอุตสาหกรรมแฟชั่นโลก
- พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้เข้มแข็งและยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริม Technical และ Functional Textile ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพิ่มผลผลิตภาพ การผลิตและการดำเนินการ (Productivity)
- ยกระดับโครงสร้างทุนมนุษย์ด้วยการพัฒนาบุคลากรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างเป็นระบบ
- ตั้งสถาบันแฟชั่นระดับโลกในประเทศไทย พัฒนาผู้สอนจากภาคธุรกิจอุตสาหกรรม

หน้า 23

อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

Strength / Opportunity

- อุตสาหกรรมอาหารเป็นฐานรากเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากมีการใช้วัตถุดิบในประเทศ มากกว่าร้อยละ 80 เป็นแหล่งสร้างงานที่มีเกษตรกรและแรงงานมากกว่า 20 ล้านคน มีสถานประกอบการกว่า 1 แสนราย

Weakness / Threat

- ความสามารถในการแข่งขันลดลง โดยการส่งออกยังเน้นในรูปวัตถุดิบมากกว่าผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า การใช้เทคโนโลยีใหม่เพื่อปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ยังอยู่ในวงจำกัด
- มาตรการ Food Safety ที่เข้มงวดมากขึ้น จึงต้องการเทคโนโลยีในการตรวจสอบ และติดตามตลอดห่วงโซ่การผลิต รวมทั้งมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น จากค่าแรงงานและพลังงานที่เพิ่มขึ้น

หน้า 24

แนวทางการปฏิรูปอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

ระยะที่ 1
(1 ต.ค.58
- ธ.ค.60)

- ผลักดันให้เกิดคลัสเตอร์เป้าหมายโดยการดำเนินมาตรการสนับสนุนคลัสเตอร์เกษตรแปรรูปตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์
- สร้างเครือข่ายการผลิตที่เชื่อมโยงปัจจัยการผลิตภายในและระหว่างประเทศ
- ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมอุตสาหกรรมอาหารของไทยในระดับเอเชีย
- สร้างการรับรู้ Country Brand Image ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพของไทยให้กับผู้บริโภคทั่วโลก

ระยะที่ 2
(1 ม.ค.61
เป็นต้นไป)

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมการผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เดิมและผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ได้ในเชิงพาณิชย์
- พัฒนาบุคลากรเพื่อการวิจัยและพัฒนา และบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมโดยฝึกอบรมให้มีทักษะความรู้ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโรงงาน

หน้า 25

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลิตภาพปัจจัยโดยรวม (Total Factor Productivity) ของอุตสาหกรรมสาขาหลักมีอัตราเติบโตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี

2. อุตสาหกรรมสาขาหลักเติบโต (GDP Growth) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

หน้า 26

ข้อเสนอแนะ

การผลิตพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม จากพลังงานทางเลือกหรือพลังงานทดแทนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมมีการดำเนินการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคอุตสาหกรรม (มอก.9999) อย่างแพร่หลายและต่อเนื่อง

การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) ควรกำหนดมาตรการในการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

การปรับรูปแบบการศึกษาของประเทศเพื่อให้ได้บุคลากรที่ตรงความต้องการของภาคอุตสาหกรรม